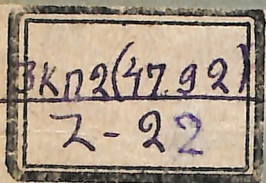

7738

ԼԵՏԱՐՆԵՐ ԲՈՒՈՐ ՅԵՐԿՐՆԵՐԻ, ՄԻԱՅԵՔԻ

ՀԱՄԱՌԱՅԻՆՈՒՄԻ (Բ)
ԱՆԴՐՅԵՐԿՈՄԻ
II ՊԼԵՆՈՒՄԻ
ՎՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԸ
(28—30 մայիս, 1934)

ԿՈՒՍՀՐՍՏ — ԲԱԳՈՒ 1934

24 SEP 2006

3KП2 (47.92)

Z-22

77

ՊՐՈԼԵՏԱՐՆԵՐ ԲՈԼՈՐ ՅԵՐԿՐՆԵՐԻ, ՄԻԱՅԵՔ

1 DEC 2009

ՀԱՄԱՈՄԱՎՈՒՄԻ (Բ)
ԱՆԴՐՅԵՐԿՈՄԻ
II ՊԼԵՆՈՒՄԻ
ՎՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԸ

1009
1288
3881

Գրքի համար	Անուն
1	Դավիթ

1. Ցանքսի հանրագումարների, քաղաքականության, բերքահավաքի և մթերման կամպանիաների խնդիրների մասին.
2. ԱՍՖՆՀ - ում ապրանքաշրջանառության ծավալելու մասին.
3. ԱՍՖՆՀ - ում անասնապահության բարձրացման միջոցառումների մասին:

(«Զարյա Վոստոկ»
1934 թ. 4, 5 յեկ 8 հունիսի)

ՀԱՐԱՑ - ԽՍՀՈՒ - 1934 թ.

Հայերենը խմբագրեց՝ Հ. ՍԱՐԳՍՅԱՆ
Տեխ. խմբագիր՝ Կ. ԹԱՌԼԱՆՅԱՆ

ՅԱՆՔՍԻ ՀԱՆՐԱԳՈՒՄԱՐՆԵՐԻ, ՔԱՂ ՀԱՆԱ-ՄՇԱԿՄԱՆ, ԲԵՐՔԱՀԱՎԱՔԻ ՅԵՎ ՄԹԵՐՄԱՆ ԿԱՄՊԱՆԻԱՆԵՐԻ ԽՆԴԻՐՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

Համկոմկուսի (ք) Անդրյերկոմի
II պլենումի փորձումը

Անդրկոմկուսի կուսկազմակերպություններն ավելի հա-
ջող և կազմակերպված, քան թե անցյալ տարի՝ կատարե-
ցին 1934 թ. դարձանագանը: Առ 25 մայիսի բոլոր դարձա-
նային կուստուրաների ցանքսի պլանը Անդրկոմկուսում կա-
տարվել է 95,5 տոկոսով, նույն թվում հացահատիկայինը
— 98,70%, բամբակինը՝ 101,4%, բանջարանոցա — բաղ-
չայինը՝ 76,9%, կերայինը՝ 84,40%-ով: Կատարված է
թեյի պլանտացիաները գցելու, վերականգնելու և նորոգ-
ման, խաղողի այգիներ գցելու և մրգեղենի ու ցիտրուսա-
յին տնկիների պլանները:

ՄՏԿ սպասարկիչը և քաղաքայինների կողմից ղեկավար
վող կուստեսուլթյունները, ինչպես մինչցանքսային, նույն
պես և ցանքսի աշխատանքների բոլոր ցուցանիշներով գը-
նում էլին առջևից:

Դրա հետ համատարապես Համկոմկուսի (ք) Անդրյեր-
կոմի պլենումը նշում է, վոր մի շարք շրջաններում, խորհ-
տրնտեսություններում և, մանավանդ, անհատական տնտե-
ստեսություններում և կուստեսուլթյուններում և, մա-
նավանդ, անհատական տնտեսություններում, ցանքսը կա-
տարվել է ցածր վորակով (յերեսահերի, մատ փոցիված,
անկանոն սերմած, չթունախեղդված սերմերով ցանքսը և այ-
լն), նույնպես և տեղի յե ունեցել մի քանի կուլտուրա-
ների ցանքսի ժամկետների ձգձգում (յեգիպտացորեն, յե-

գլխավորական բաժնակ), և չի կատարվել մրցատուներին նորոգման պլանը:

Պլենումն ընդգծում է, մի 1934 թվին բարձր բերքի համար պայքարի հաջողութունն ուղղակի կախված է քաղհանա — մշակման աշխատանքները և բերքահավաքի կամպանիան կանոնավոր ու ժամայակին կատարելուց: Ցանքի չրջանում թուլատրված ագրոտեխնիկական թերությունները պետք է ուղղել՝ ցանքսերը հետագայում ճիշտ խնամելով:

Բարձրահա — մշակման աշխատանքները և բերքահավաքման — մթերման կամպանիան հաջող կատարելու նպատակով պլենումն առաջարկում է.

1. Կոլտնտեսութուններում և խորհրդատեսութուններում աշխատանքի ճիշտ կազմակերպման, աշխատանքային դիսցիպլինայի հետագա ամրացնելու, աշխատունակների լիովին աշխատանքի դուրս գալն ապահովելու համար՝ քստուղել և ամրացնել յուրաքանչյուր կոլտնտեսական բրիգադի և ողակի աշխատանքը, ձթույլատրել բրիգադներին ամրացրած արտադրական տեղամասերի խախտումը, բրիգադների ներսում ողակներին ամրացնել տեղամասեր՝ քաղ հանա — մշակման աշխատանքների չրջանում: Վճարական պայքար տանել մի արք չրջաններում և կոլտնտեսութուններում նկատվող բրիգադիներին և տղակավարներին դիմադրելու միտքների դեմ: Կազմակերպել բոլոր կոլտնտեսութուններում և բրիգադներում յերեխաների խնամքը (մանկամտուրներ, խնամք դաշտային ոթեւաններում և այլն): Ապահովել դաշտային ոթեւանները խմելու ջրով և կարգավորել կոլեկտիվ անունը (տաք կերակուր, թեյ) իրենց, կոլտնտեսականներին մթերքներին:

2. Խորհրդատեսութուններում, մանավանդ բաժնակային, թեյի, մրգախաղողային, սերմաբուծական ժամանակին կազմակերպել սեզոնային բանվորական սովի ընդունելութունն ու ապաստարկումը (բնակարաններ, անոնդ, կուրտսպատարկում), ծավալելով խորհրդատեսութունների սեզոնային բանվորների մեջ մասսայական քաղաքական աշ-

խատանք, ձգտել ամուր աշխույսցիպլինա և աշխատանքի բարձր արտադրողականութուն սահմանելուն:

3. Ստուգել խորհրդատեսութունների, կոլտնտեսութունների, ՄՏ կայանների և մեկտնտեսների մշակման և բերքահավաքի ինվենտարի պատրաստ լինելը (մեքենայացված, ձիաքարչ և ձեռքի, առանձին ստուգել կոմբայներին բերքահավաքին պատրաստ լինելը), վերջացնել ինվենտարի նորոգումը սահմանված ժամկետներին և աշխատանքների ժամանակ կազմակերպել ինվենտարի դաշտային նորոգումը (չարժական արհեստանոցներ, դարբնոցներ):

4. Կոլտնտեսութուններում և խորհրդատեսութուններում առանձնացնել ուժասպառ և անաշխատունակ բանող անասուններին, լիովին ազատել նրանց ամեն տեսակի աշխատանքներից, կազմակերպել գիշեր — ցերեկ նրանց արածացնելը և պարարտացնելը՝ պատրաստելով մշակման և բերքահավաքի աշխատանքներին:

5. Կազմակերպել կատարվող գյուղատնտեսական մշակման և բերքահավաքի աշխատանքների վորակի հաստատարկան և պետական (չրջողբաժին) վերահսկողութուն: Ձթույլատրել, մի քան բրիգադները և կոլտնտեսութունների նախագահներն աշխատանքն ընդունեն կոլտնտեսականներին, մինչև հայտնաբերված թերութունները լիովին վերացնելը:

6. Նշելով գյուղատնտեսութան մնաստունների դեմ պայքարի թուլացումը, հոգմարմինների անպատրաստ լինելը (չորժողկոմատ, չրջողբաժին, ՄՏԿ)՝ մնաստունների դեմ պայքարելու և բժշկութան դուրսթին, կուսակցութան չրջկոմիտեներին և ՄՏԿ և խորհրդատեսութունների քաղբաժիններին այդ աշխատանքները վերցնել իրենց հատուկ հսկողութան տակ, պարտադրելով չրջողբաժիններին, ՄՏԿ, գյուղխորհուրդներին և կոլտնտեսութունների վարչութուններին՝ կազմակերպել մնաստունների դեմ պայքարելու պատրաստութան միջոցառումների կիրառումը (թուխեր և սպարառուրաներ բերքն ու բաշխելը, հրահանգումը, պայքարողների պատրաստումը և այլն): Հատուկ ուշադրութուն դարձնել գյուղատնտեսու-

թիւն միաստուծներէ դեմ պայքարել կաղմակերպմանը՝ մեքենական միջոցով, նույնպէս և ձեռքով հալածելուն:

7. Բամբակի, կապույտ առվույտի, ճակնդեղի և այլ կուլտուրաների ժամանակին ջրերն ապահովելու նպատակով՝ կաղմակերպել վոռոգման ցանցի և ջրմուղների ուշադիր հսկողութիւն, մտցնել դիշեր — ցերեկյա վոռոգում, բամբակի վոռոգման պահանջի համապատասխան, ջուրը ծախսել տնտեսաբար, չթուլյատրելով ցամաքում, նույնպէս և ցանքսերի ճահճացում: Հաջողացնել ջրողների աշխատանքի ճիշտ կաղմակերպումը, նրանց աշխատանքի վարձատրումը կախման մեջ դնել աշխատանքի վորակից:

8. Պլանումն առաջարկում է շրջանային կուսակցական, խորհրդային և հողային կաղմակերպութիւններին անցկացնել կարևորագույն գյուղատնտեսական կուլտուրաների և բերքահաւաքի մշակման և նախադասութեան հետեւյալ հիմնական միջոցառումները:

Բամբակի նկատմամբ: Պարտադիր վարժում կատարել յերկու նոսրացում, չորս քաղհան, չորս փխրացում և անհրաժեշտ բանակութեամբ վոռոգումներ, ապահովելով կատարելիք աշխատանքների բարձր մոտակը: Քաղհանը յեւ վերացումը կատարել հետեւյալ ժամկետներին. առաջին քաղհանը և առաջին փխրացումը մայիսի 10-ից մինչև հունիսի 5-ը, յերկրորդը՝ մայիսի 25-ից մինչև հունիսի 15-ը, յերրորդը՝ հունիսի 16-ից մինչև հուլիսի 5-ը, չորրորդը՝ հուլիսի 6-ից մինչև հուլիսի 25-ը: Հոմոլով մարակլած տարածութիւններում նոսրացումը հետաձգել 10 օրով:

Աղբրեջանում բամբակի մշակման ժամանակ առանձին ուշադրութիւն դարձնել բեթմենների արմատացման և ոգտագործման վրա: Բամբակի տրակտորային փխրացումը կատարել 30 հազար հեկտար տարածութեան վրա և բամբակի միաստուծների դեմ պայքարել ամբողջ մարտիլած տարածութեան վրա: Սահմանել բամբակի սերմնարուծական ցանքսերի զրոյթի և մշակման սխառնաստիկ հսկողութիւն: Ապահովել առաջիկա բամբակահաւաքի կոմպակտութիւնը յետոյ նախապատրաստական աշխատանքները ժամանակին կատարելը (տուրման — վաղուծումների, տրակտոր-

ների նորոգումը, չլանդիստներ, մեքենագետներ պատրաստելը և այլն) և քոչվորական շրջաններում բանուծի ամբարացումը:

Թեյի նկատմամբ: Անհապաղ վերացնել տերեւները ժողովելու և թորխելու պակասութիւնները, մնաւեանապէս և ամենուրեք արմատացնել անընդհատ ժողովելը: Ապահովել հալածելու, թորխելու և քաղհանելու պլանների լիովին կատարումը: Թորխելը կատարել հետեւյալ ժամկետներին. առաջինը՝ մայիսի մեկից մինչև հունիսի մեկը, յերկրորդը՝ հունիսի մեկից մինչև հուլիսի մեկը, յերրորդը՝ հուլիսի մեկից մինչև ոգոտտոսի մեկը, չորրորդը՝ ոգոտտոսի մեկից մինչև սեպտեմբերի մեկը, հինգերորդը՝ ոգոտտոսի 20-ից մինչև սեպտեմբերի 20-ը: Քաղհանումը. առաջինը՝ մայիսի մեկից մինչև հունիսի 10-ը, յերկրորդը՝ հուլիսի մեկից մինչև ոգոտտոսի մեկը, յերրորդը՝ ոգոտտոսի մեկից մինչև սեպտեմբերի 10-ը: Հուլիսի 5-ից մոշ ուշ վերջացնել թեյի ֆաբրիկաների կառուցվող թոշնեցի ուղ և հունիսի 10-ին տեսակաւորման ցեխերի սարքավորումը: Անհապաղ ստուգել թեյի տերեւ ընդունողների անձնակազմը և աշխատանքը՝ համարելով բոլոր ընդունման կետերը ստուգված վորակաւոր ընդունողներով: Հունիսի 10-ից մոշ ուշ վերջացնել ընդունման կետերը տանող ճանապարհների և կամուրջների նորոգումը, ստեղծելով անհրաժեշտ պայմաններ՝ թեյի տերեւի փոխադրման ամտոտրանսպորտի անընդհատ շարժման համար:

Ցիտրուսների վերաբերյալ: — Սահմանված ժամկետներում անցկացնել տունիկերի վրա ամառային ու աշնանային խնամքի բոլոր միջոցառումները՝ տնկարաններում չարքերի արանքները չորս անգամ թորխելն ու հարելը, յերկրորդ բուժումը՝ հունիսի 20-ից մինչև հուլիսի 10-ը, յերրորդ բուժումն ոգոտտոսի 15-ից մինչև սեպտեմբերի 15-ը և հանքային պարարտանութիւնների մտցնելը: Բուժարաններում — 8 անգամ թորխումը, քաղհանումը, կրկնակի բուժումը (մայիսի մեկից մինչև հուլիսի մեկը), դոմադրի հեղանջութի մտցնելը 2-3 անգամ: Հատուկ ուշադրութիւն դարձնել

բուժարաններին, նրանց վրա խնամք տանելուն, սածիլնե-
րի արտադրութեանը: Տրիֆուլատի կանաչ պիկիլրովկան
անցկացնել մայիսի 20-ից մինչև հուլիսի 1-ը, ցիտրուսնե-
րը պատվաստելու կամպանիայի համար ձմարանների ապրո-
բացիան, և պատվաստողների ներհյուսողների անհրա-
ժեշտ կազմերի պատրաստումը՝ հունիսի 15-ից մինչև հու-
լիսի 15-ը: Անցկացնել 1,190 հազար վայրի ծառերի ամա-
ռային պատվաստում, նրանցից մանրաբեր՝ 883 հազար
հատ, լիմոն՝ 217 հազար հատ, նարինջ՝ 70 հազար հատ,
գրեյֆրութ՝ 20 հազար հատ: Ստուգել տնկելու համար ներ-
մուծման նյութերի վորակը, ապահովելով նրանց համա-
պատասխան խնամքով:

Ծխախոտի վերաբերյալ: — Ավարտել սահմանափած ժամ
կետներին (հունիսի 10-15-ը) ծխախոտների սածիլումն ու
վերասածիլումը: Անցկացնել ծխախոտի բերքատվություն-
նը բարձրացնող բոլոր ագրոմիջոցատուները, — ջուրի
վերտալը, ծալերը կտրելը, քաղհանումը. առաջին քաղ-
հանը՝ սածիլելուց 8-10 որ հետո, յերկրորդ քաղհանը՝ ա-
ռաջին քաղհանից յերկու չաբաթ հետո և յերրորդ քաղհա-
նը մոլախոտերով պատած հողամասերում, նույնպես և
ջրերը ջրովի ծխախոտագործութեան շրջաններում:

Առանձին ուշագրություն դարձնել ծխախոտի բերքահա-
վաքի նախապատրաստական աշխատանքներին, ժամանա-
կին շրջաններն ապահովելով չարելու քողով: Նոր ծխախո-
տաչորացնողների շինարարությունը և գործութուն ունեցող
ծխախոտաչորանոցների ու Փերմենտացնող գործարանների
նորոգումն ավարտել հուլիսի մեկից մոտ ուշ:

Հացահատիկների վերաբերյալ: — Բոլոր շրջաններում
պարտադիր կերպով անցկացնել կեղտոտված ցանքերի ձեռ-
քով քաղհանումը, իսկ զարնանացան հասկավորներինը՝
մինչև նրանց ցողուն հանելը: Անցկացնել յեզիպիտացորենի
յերկու անգամից մոտ պտկաս թորխում և բուկը տալ: Հա-
ցահատիկների բերքահավաքն ավարտել — ցորենինը՝ 8-10
որպես ընթացքում, վարսակ — գարունը՝ 10-12 որպա ըն-
թացքում: Փափուկ ցորենի թափվող տեսակների բերքահա-
վաքն սկսել հատուկացման մեղրամոմային շրջանում: Ամեն

նուրեք պարտադիր կերպով անցկացնել՝ թափված հատիկ-
րի փոցխով և ձեռքով հավաքումը, դեզ դնելը և կաթեղու-
վալքերում դիզելը, կաղմակերպելով կալսող աղբեղատնե-
րի և հացահատիկների պահեստների ախտահանման սխա-
սիտեմատիկ հսկողություն:

Կաղմակերպել դաշտերի, կալման կետերի և հացահա-
տիկների պահեստների պաշտպանումը հափշտակումներից
և հրդեհներից, այդ բանին ներգրավելով կոմյերխական և
պիոներական կաղմակերպություններին (դետեր, պահակե-
տեր): Սոսհարքն այդ շրջաններում ամենուրեք ավարտել
մինչև հացահատիկների բերքահավաքն սկսելը:

Առաջին հերթին, հացահատիկների պետական մատա-
կարարումները կատարելուց հետո, ապահովել 1934 թվի
աշնանացանի և 1935 թվի զարնանացանի համար սերմացվի
և ապահովագրական ֆոնդերի ժամանակին լցնելը:

Սերմաբուծության վերաբերյալ: — Կատարույտ առվույ-
տի անցյալ տարվա ցանքի լավագույն հողամասերից ա-
ռանձնացնել 1900 հեկտար նրանց դաշտային ապրոքացեղա-
յից հետո, թողնել սերմ հանելու, ապահովելով արածաց-
նելուց, թույլ չտալով, վոր հարեն խոտի համար:

Ավարտել նաև բոլոր սերմաբուծական ցանքերի դաշ-
տային ապրոքացիան, տեսակների դանադան կատեգորիանե-
րի բերքահավաքն առանձին կատարել, թույլ չտալ, վոր
հավաքելիս ու պահելիս մյուս սերմացունների հետ խառ-
նելին: Հացահատիկների բերքահավաքի ժամանակ, սեր-
մեր ստանալու նպատակով, կաղմակերպել լավագույն հո-
ղամասերի ընտրություն:

9. Պլենումը նշում է, վոր՝ չնայած մեքենա-տրակտո-
րային կայանների կողմից հաջողութեամբ կատարվել են
արտադրական առաջադրությունները, բայց և այնպես ՄՏ
կ-ների մեծամասնութեան աշխատանքում մի չաբ խոշո-
րագույն թերություններ կան. — տրակտորների և դյուզա-
տրնետեական մեքենաների նկատմամբ անբավարար խը-
նամբ և տեխնիկական հսկողություն, նորոգման, առանձ-
նապես ընթացիկ ցածր վորակը, վատելիքի ամենուրեք զե-
րածախսումը, կոլտնտեսությունների աղքատաբանումն

սպասարկման թույլ դրվածքը, վորի հետեւանքով էլ ՄՏ կենքի մեծամասնության ֆինանսա-տնտեսական դրու-թյունը խիստ ծանր է:

Պլենումը համարում է, վոր 1934 թվին վուսակցական-խորհրդային և հոգային որդանների հիմնական խնդիրնե-րից մեկն էլ ՄՏԿ-ների ֆինանսա-տնտեսական ամրա-պրնդումն ու նրանց որինակելի, արդյունաւետ տնտեսու-թյուններ դարձնելու ամենորդա սխառեմատիկ աշխատանքը պիտի դառնա:

10. Պլենումը համարում է, վոր ՄՏԿ-ները մինչև հիւմ տրակտորիստների և տրակտորային բրիգադիւնների աշխա-տավարձի ճիշտ կգամակերպման չեն հասել, ՄՏԿների, տրակտորիստների և բրիգադիւնների վորակաւորումը դեռ էս պատշաճ մակարդակի չի բարձրացրլած:

Յենեւով դրանից՝ պլենումը պարտաւորեցնում է ՄՏ կենքի գերեկտորներին և քաղքաժինների պետերին, մի ամալա ժամկետում կանոնաւորել տրակտորիստների և բրիգադիւնների աշխատանքի հատուցման կադմակերպումը, քարեւալել նրանց կուլա-կենցաղային սպասարկումը, պատշաճ բարձրության վրա դնել կուսակցական-մարտա-քական աշխատանքը նրանց մեջ, և պահաւել տրակտորիստների ու բրիգադիւնների մասին՝ Աշխատանքի և Պաշա-պանության խորհրդի կողմից հաստատւած կանոնադրու-թյան կենսագործումը:

11. Պլենումն արձանագրում է, վոր 1933 թվին գյուղատնտեսական մթերքների մթերումը, պլանային առաջա-դրություններն հաջորությամբ կատարելով հանդերձ (բամբակ — 102,3 տոկոսով, հացահատիկների մատակարարում ները — 100 տոկոսով, ծխախոտը — 106,3 տոկոսով, պտուղ ները — 107,5 տոկոսով, ցիտրուսները — 100 տոկոսով), այնուամենայնիւ ուղղելով են անկադմակերպության մի չարք դեպքերով (տեխնիկական բազայի անպատրաստ լինե-լը, չպայմանագրւած արտադրանքի բնորոշում, պահեստա-յին չենքերով և տարայով պահաւում չլինելը, տրանսպոր-տային անկանոնություններ և այլն):

Առաջիկա մթերումները ավելի լաւ կադմակերպելու նը պատաւով պլենումն առաջարկում է.

Բամբակամբերումների վերաբերյալ. ա) անհաղաղ ծաւալել ծածկոցների շինարարությունը յեւ նորոգու-մը, դնելով նրանց միանգամայն պատրաստ վիճակի մեջ՝ վոչ ուչ, քան ողոստոսի 15-ը, միաժամանակ ա-պահովելով բամբակաւորիչ գործարանների նորոգման ա-վարտումն ու շահագործման գործարկումը՝ ամերիկական բամբակի մշակման համար մինչեւ 1934 թ. սեպտեմբերի մեկը, յեղիպիտական բամբակի համար՝ մինչև սեպտեմբե-րի 10-ը: Մինչև ողոստոսի 15-ը ավարտել սերմացուլի բամ-բակային բոլոր պահեստների արտահանումը: Ապահովել առաջիկա բամբակամթերման կադմակերպի համար՝ ունե-ցած բոլոր քսակների ամբողջությունն ու պետքական վի-ճակում պահելը: Ժամանակին ավարտել բամբակաւորիչ գործարանների տերբիտորիայում գտնուող ճանապարհների և կամուրջների, ինչպես և դեպի նրանց տանող ճանապարհ-ների նորոգումը, լիովին կարգի բերել նաև բամբակաւորիչ գործարանների և մթերման կետերի բակերը: Մինչեւ սեպ-տեմբերի մեկն ավարտել ընթացիկ և հիմնական նորոգում ները ԱՍԽՀ հետեւյալ խճուղիների վրա — Թարթառ — Մարգուչեան, Ղարվենդ-Խնձիրխտան, Ուջարի-Չարդոր, Փյանջա — Սամուխ: Ապահովել դաշտերում բամբակի ճիշտ տեսակաւորելը և բոտ տոսնդարանների գնման կետերին հըն դամբը բամբակի հանձնումը: Հանձնարարել Անդրկովկաս-յան ժողկոմխորհին՝ մշակել բամբակաքաղին քսակներ, քոց, տրանսպորտ և այլն մատակարարելու հարցը, նույն-պես և բամբակաւորիչ գործարաններին տեխնիկական մա-տակարարման հարցը: Պարտաւորացնել բամբակաւորիչ գործարաններին մինչև հունիսի 15-ը վերջացնել 1933 թվի բերքի բամբակի մշակումը, իսկ հունիսի մեկից սկսել բամ-բակաւորիչ գործարանների նորոգումը: Ադրբեջանի ժող-կոմխորհը պետք է իր հատուկ ուշադրության տակ վերցնի բամբակաւորիչ գործարանների աշխատանքն ու նորոգումը: Հացամբերումների վերաբերյալ. — Հանրապետու-թյունների կենտրոններն ու ժողկոմխորհներն հունիսի ա-

ուջին կեսին ամենուրեք ստուգում պիտի կատարել Զադոս
դերնոյի, սպառողական սիստեմի և Զադոսխոյուկի գնման
կետերի, թե վորքան են նրանք պատրաստ նոր հացահա-
տիկայինների ընդունելու համար և կետերի ապահովմա-
ծությունը կշեռքներով, շրջանառական տարայով և բրե-
զենտներով:

Խնամքով ստուգել գնման կետերի աշխատողներին կադ
մը, մաքրելով հաց ընդունելու ապարատը խորթ տարրե-
րից, վերացնելով հացի հափշտակման և հաց հանձնողնե-
րին՝ հանձնվող հացը պակաս կշռելու բոլոր հնարավորու-
թյունները:

Ապահովելով հաց հանձնողներին կուլտուր - կեն-
ցադարին ապաստարկումը մթերման կետերում, կազմակեր-
պելով կարմիր անկյուններ, ճաշարաններ, Վեյարաններ,
անասունների համար պատրաստել ջուր տալու տեղեր:

Համկոմկուսի (բ) Անդրյերկովի պլենումը գտնում է,
վոր գյուղատնտեսական մթերումների մնացած բոլոր տե-
սակներին նկատմամբ (ծխախոտ, պողա-բանջարեղեն և
այլն), պետք է հատուկ ուշադրություն դարձվի տեխնի-
կական բազաների, տարայի ու տրանսպորտի պատրաստ-
ման յեվ մթերողական սիստեմի համար կադրերի ջոկելու
հարցերին, վորոնք կարողանան ապահովել մթերումներին
պլանները ժամանակին վորակյալ կերպով կատարելն ու
մթերած ապրանքները լիովին պահպանելը: Մթերող որ-
գանների բոլոր աշխատողները պետք է անցնեն վիկայող
հանձնաժողովով և հաստատվեն համապատասխան կուսակ
ցական, խորհրդային որգաններին կողմից:

12. Համկոմկուսի (բ) Անդրյերկովի պլենումը մատ-
նանշում է, վոր՝ չնայած Համկոմկուսի (բ) 17-րդ համա-
գումարից և ԽՍՀՄ Կենտրոնականի ու Ժողկոմխորհի՝ հո-
դային որգանների մասին հանած վորոշումից հետո զգալի
ժամանակ է անցել, բայց մինչև հիմա դեռ չի ավարտվել
դրանց վերակառուցումը, նախատեսվող շրջնորդաժիննե-
րում ու ՄՏԿ-ում: Պլենումն առաջարկում է հանրապետու-
թյունների կենտրոններին ու Ժողկոմխորհներին, շրջկոմնե-
րին ու ՄՏԿ քաղբաժիններին ամենակարճ ժամանակում ա-

վարտել նրանց վերակառուցումը՝ կատարելության վորո-
շումների հիման վրա, ամրապնդել նրանց կադրերը և բա-
րելավել հողային որգանների աշխատանքների սիստեմն ու
մեթոդները, վերացնելով դեկավարման գրասենյակային -
բյուրոկրատական մեթոդները: Հատուկ ուշադրություն
դարձնել ագրոտեխնիկայի աշխատանքի պայմանները բա-
րելավելու վրա (բնակարան, փոխադրական միջոցներ, աշ-
խատավարձի ժամանակին տալը, մասնագետներին ճիշտ ոգ-
տագործումը, նրանց վերապատրաստումը և այլն): Գյու-
ղական տնտեսության աղելի մասնագետները պիտի շըր-
ջապատված լինեն խորհրդային և կուսակցական կազմակեր-
պությունների հոգատարությամբ ու ուշադրությամբ:

Պլենումը գտնում է, վոր գյուղատնտեսության 1934
թվի արտադրական պլանը կատարելը, բերքատվության
բարձրացումն ալժամ լիովին կախված է քաղհանա - մշակ
ման, բերքահավաքի և մթերման աշխատանքների հաջող
անցկացումից: Անդրկովկասի կուսակազմակերպությունները
պետք է ալդ լնդիլրների շուրջը կազմակերպչական, մաս-
սայական - քաղաքական աշխատանք և սոցմբցում ծախա-
լեն շրջաններում և կոլտնտեսություններում, կոլտնտեսա-
կանների, մենատնտեսների և սովխոզների բանվորների
մեջ, մշակման և բերքահավաքի աշխատանքների լավա-
գույն կատարման համար:

Պլենումը կոչ է անում Անդրկովկասի բոլշևիկներին՝
որինակելի կերպով կազմակերպել մշակման, բերքահավա-
քի և մթերման աշխատանքները և ալդ հիման վրա նոր հա-
ջողությունների հասնել ԱՍՖՍՀ գյուղատնտեսության վե-
րելի և Անդրկովկասի կոլտնտեսությունները բոլշևիկյան,
խակ կոլտնտեսականներին ունեւոր դարձնելու գործում:

ԱՍՖԻԶ-ՈՒՄ ԱՊՐԱՆՔԱՇՐՋԱՆԱՌՈՒ- ԹՅՈՒՆԸ ԾԱՎԱԼԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Համկոմկուսի (ք) Սնդրյերկովի
II պլենումի վորոշումը

Ամբողջ ժողովրդական տնտեսութեան մեջ ունեցած հաջողութիւնների շարքում Անդրկովկասը՝ սրբալի նախագումներ ունի և սպարանքաշրջանառութեան մեջ: Սպարանքաշրջանառութիւնը պետական և կոոպերատիվ տնտեսութեան (ներառյալ հասարակական սնունդը) 1930 թ. 770,4 միլիոն ռուբլուց աճել և 1933 թվին 2322,0 միլիոն ռուբլու յետ հասել: ավելացել է խանութների և առևտրական վրանների ցանցը— 1930 թվին 7,490 միավորից 1933 թվին հասնելով 14,748 միավորի:

Ստեղծված են կոոպերացիայի, պետատնտրի և արդյունաբերութեան նոր միջըջանային բաղաձեր: Անդրկովկասի կարեւորագույն ձեռնարկութիւններում կադմակերպված է բանմատակարարման բաժինների ցանց: Զգալի չափով աճել է հացի վաճառքի խանութների ցանցը, վորն այժմ ընդգրկւում է ԱՅՑԱՀ, 43 քաղաքներ: Ավելացել է հասարակական սնունդի ճաշարանների ցանցը, վորն սպասարկում է այժմ 716,1 հազար սպասողների: Ընդարձակւել է կոյտնտեսային առևտուրը: Աճել են կապիտալ ներդրումներն առևտուրի մեջ: Վոչնչութեան և հաւատարեցվել մասնավորը՝ սպարանքաշրջանառութեան մեջ:

Ստեղծված «սխալ կլինի կարծել, վոր խորհրդային առևտրի այդ ծավալումը բաւական է մեր եկոնոմիկայի պահանջներն բաւարարելու համար: Ընդհակառակն, այժմ ավելի քան յերեկվէ պարզ է դառնում, վոր սպարանքաշրջանառութեան ներկա դրութիւնը չի կարող բաւարարել մեր պահանջները: Դրա համար էլ՝ խնդիրը նրանում է կայս

նում, վորպեսզի ավելի ծավալենք խորհրդային առևտուրը, այդ գործի մեջ քաջին տեղական արդյունաբերութիւնը, ուժեղացնենք կոյտնտեսային-արդարացիական առևտուրը և նոր վճռական հաջողութիւնների հասնենք խորհրդային առևտրի բարձրացման բնագավառում» (Մտային, 17-րդ համագումար):

խորհրդային առևտուրն Անդրկովկասում անբաւարար ծավալված լինելու հիմնական պատճառներն են հանդիսանում՝ սպարանքների շարժման դանդաղկոտութիւնը թե կենտրոնական արդյունաբերական շրջաններից Անդրկովկաս, նույնպէս և առանձնապէս Անդրկովկասի ներսում՝ արտագրութիւնից դեպի սպասողը, առևտրական ցանցի վոչ ճիշտ դասավորութիւնը, անդրկովկասյան արդյունաբերութեան անբաւարար աշխատանքը, վորի Միութեան մյուս շրջանների համեմատութեամբ լայնապառի՝ վորակով ավելի վատ առարկաներ է արտադրում, ավելի բարձր ինքնարժեքով (Վրաստանի կարի տրեստը, Հայաստանի կարի Փաբրիկան, Ադրբեջանի կարի տրեստը, նույնպէս և Թիֆլիսի մահուդի գործարանը, Էնիմականի և Գյանջալի Փաբրիկաները), լայնապառի լրացուցիչ սպարանքների արտադրման բոլոր հնարավորութիւնների անբաւարար ոգտադործումը, առևտրական կադրերի և դրանց աշխատավարձի փոքրի վոչ ճիշտ դասավորումը, վորի հետեանքով սպարանքաշրջանառութեան վճռական տեղամասերը՝ գյուղկոտայները, խանութները, շրջմիութիւնը բաւականաչափ անբաւարար չեն վորակալ աշխատողներով, դեռևս վերացված չեն առևտրի ղեկավարման գրասենյակային-բյուրոկրատական մեթոդները:

Սպասկոպերացիայի սխառմի դեկավարութեան անձեռնութեան և անտգնականութեան ցուցանիշ է հանդիսանում քաղաքամերձ տնտեսութիւնների խախտառակ աշխատանքը, վորոնց միասնեքը 1933 թվին մեծ չափերի յետ հասել և արանձին կոոպ — կադմակերպութիւնների և առևտրական կետերի, ֆինանսների անուշադրութեան մասնները: Առևտրական ցանցում տեղի յետ ունենում գոյութիւններ և վատնումներ: Առևտրի մեջ աշխատող կրմու-

նիտաների հեղափոխական անբավարար աչալըթության հետեւանքով, հաճախ ներս են տողտկում առեւտրական կազմակերպութիւնների, խանութների, գյուղկոոպների մեջ ուղղակի թշնամիները, սպիտակ գլարդեականները, կուլակները՝ հնարավորութիւն ստանալով վնասելու ժողտրն տնտեսիւն կարեւորագույն տեղամասում՝ ապրանքաշրջանառութիւնում:

Համկոմկուսի (բ) Անդրյերկոմի պլենումը մատնանրչում է, վոր չնայած այն մի շարք հաջողութիւններին, վոր ձեռք են բերել ապրանքաշրջանառութիւն ծախսման գործում 17-րդ համագումարից հետո (խանութների նոր ցանցի ծախսում, գարնանային շուկաներ, ապրանքաշրջանառութիւն պլանների բարձրացրած կատարում և այլն), կուսակցական և խորհրդային կազմակերպութիւնները ուղադրութիւն դեպի առեւտրի դարգացումն այնքան էլ բավարար չեն:

Համկոմկուսի (բ) Անդրյերկոմի պլենումը վորոշում է.

1. Հաստատել Անդրկովկասի հատափաճառային ապրանքաշրջանառութիւն պլանը 1934 թ. հունիս-դեկտեմբեր ամիսների համար (7 ամիս) 1,784 միլիոն ռուբլու չափով, (շրջանառութիւն աճ, 1934 թվի առաջի 5 ամսի փաստացի կատարումն հաշվի առնելով, 25%-ով 1933 թվի դիմաց), նույն թվում՝ Վրաստանում 794,5 միլ. ռ., Ադրբեջանում 747,5 միլ. ռ., Հայաստանում 242,0 միլ. ռ.: Հաստատել առեւտրի մեջ կապիտալ ներդրումների պլան 1934 թ. համար (առանց բանատրամիսների) 17,0 միլիոն ռ., նույն թվում՝ Վրաստանին՝ 8,0 միլ. ռ., Ադրբեջանին՝ 7,2 միլ. ռուբլի, Հայաստանին՝ 1,8 միլ. ռուբլի: Հաստատել հառի ցանցը 1934 թվի վերջին Անդրկովկասում հասցնել 15,273 միավորի, յերանցից՝ քաղաքում՝ 7,330 միավոր, գյուղում՝ 8,043 միավոր, նույն թվում Վրաստանում — 6,700 միավոր, Ադրբեջանում—6,290 միավոր, Հայաստանում—2,383 միավոր: 1934 թ. ԱՍՖՈՀ քաղաքներում բաց անել լրացուցիչ կերպով 50 մասնագիտացրած խանութներ (պողարբանջարեղենային, մսապահածոկանա, թոնա-կաթ-

նային, արդյուն. ապրանքներ, վոտնամանի, կարի, տրիկոտաժի և այլն) Անդրժողկոմխորհի կից Աշխ. և Պաշտպ. խորհրդի կոմֆոնդերի լիազորի հատաժամ դիսկոնդացիայի համաձայն:

2. Ամենակարճ ժամկետում ապարտել առեւտրական — վարչական ապարատի կրճատումը բոլոր առեւտրա — կոոպերատիվային կազմակերպութիւններում առնվազը 10-15 տոկոսով 1934 թվի հունվարի դրութիւն դիմաց և ապրանքադեաների, առեւտրական և հաշվային աշխատողների վոչ պակաս 20 տոկ. վարչութիւններից տեղափոխելով առեւտրական ստորին ողակը, դրանում առանձին ուղադրութիւն դարձնել խանութների և գյուղկոոպների ամբալընդմանը, վորպես առեւտրի հիմնական ողակների վրա, վորոնց աշխատանքը վճռում է բանվորների, կոլտնտեսականների և աշխատավոր մենատնտեսների լավագույն սպասարկումը:

Համկոմկուսի (բ) Անդրյերկոմի, հանրապետութիւնների կենտրոնների բյուրոները պետք է յերեք ամսիա ընթացքում անձնապես ընտրեն և քաղաքների ու շրջանային կենտրոններից ստորին առեւտրական աշխատանքի ուղարկեն (գյուղկոոպները, խանութներն ու պահեստները) 200 կոմունիստներ, 300 կոմյերիտականներ՝ ինչպես խորհրդային կազմակերպութիւններից նույնպես և դալրոցական հիմնարկութիւններն ավարտողներից (խորհկուսադրոցներ, տեխնիկոմներ և այլն):

Նույնպես վոչ պակաս 200 տնտեսական աշխատողներ փոխադրել ժողտնտեսութիւն այլ ճյուղերից իբրեւ գյուղկոոպների նախագահներ, խանութների վարիչներ, շրջմիութիւնների նախագահներ, միջշրջանային բաղաների վարիչներ և այլն: Վերապատրաստել կոլտնտեսականներից գյուղկոոպների համար՝ վոչ պակաս 1300 հոգուց:

Ամենաուշագիւր ստուգման կարգ սահմանել առեւտրի և կոոպերացիայի սիստեմում նոր աշխատանքի ընդունվողներին, այդ նպատակով սպառկոոպերացիայի և պետառեւտրի հանրապետական ու շրջանային կենտրոններում կազմա-

1188
3947
1909

կերպոված հատուկ ատեստացիոն և ստուգիչ հանձնաժողով ների միջոցով, վոր ամեն մի ընդունվող մի ամսվա փորձ նախան ստաժին: Կոոպերատիվային կադրերի հոսու նույն ժողովը դադարեցնելու համար՝ արգելել կուսխորհոր պաններին հանելու կոոպերատիվային աշխատողներին իրենց աշխատանքից և նրանց այլ աշխատանքի տեղավորելու, առանց վերադաս կոոպատորգանների համաձայնության:

3. Պարտավորեցնել սպառախտեմի, պետտուտրի և այլ առևտրական կադմակերպություններին ղեկավարներին՝ ապահովել ապրանքների ինքնուրույն գնումների, գործարքների ու պայմանագրերի կնքման, խսնութիւնների աշխատողների ընդունման ու հեռացման և այն ապրանքների անմիջական ընտրության, փորոնք խանութները ստանում են մեծածախս ոգակներից, բոլոր գյուղկոոպների և խոշոր խանութների կողմից, իրավունքի էկեսպորտումը, պատասխանատվության յենթարկելով բոլոր նրանց, ովքեր կրկնադրեն այդ միջոցառումներին, սահմանափակելով գյուղկոոպների և խանութների նախաձեռնությունն ու ինքնագործունեությունը:

4. Պարտավորեցնել Անդրժողովխորհին և Անգրպրոֆխորհրդին՝ առևտրական կադմակերպությունների հետ միասին մի ամսվա ընթացքում վերակառուցել աշխատավարձն առևտրի մեջ աշխատե, փորպեսդի նա լսթանի աշխատողների անցումը գրասենյակից ոպերատիվ — առևտրական աշխատանքի, գեպի խանութն ու պահեստը և աշխատավարձը կառուցել աշխատե, փոր այդ լիովին կախված լինի աշխատանքի արդյունքներից ու ապրանքաշրջանառության պլանը կատարելուց իսկ խանութի նորսր-առևտրի մեջ առանձին վաճառողների մասնակցության համապատասխան, առանձին ապրանքային խմբերի շրջանառությունը հաշվի առնելով: Միջոցառումներ մշակել առևտրի աշխատողների կենցաղային պայմանները բարելավելու համար (հասանելի, հանգստի տների, գյուղկոոպների նախագահների, խանութների վարիչների, աշխատողների մատակարարման կադմակերպումը և այլն): Առևտրի արդիվ աշխատողներին

քին շրջապատել կուսակցական և խորհրդային կադմակերպությունների հոգատարությամբ և ուշագրությամբ:

5. Մեծաքանակ առևտրի ոպերացիաներ կադմակերպել Անդրկովկասի սահմաններից դուրս փոչ պլանային գնումներ կատարելու նպատակով, փորի համար Անդրմիությունը (Չախսայուղ) մի ամսվա ընթացքում պետք է գնան գրասենյակներ առեղծի Մոսկվայում և առևտրական գործակալություն Միության խոշորագույն արտադրող կենտրոններում: Անդրմիության առևտրական — ոպերատիվ ապարատը փոխադրել տնտեսաշաղխաքի տխտեմի սեպտեմբերի մեկից, համապատասխան կերպով կրճատելով հանրապետական կադմակերպություններից նրան պահելու համար արած հատկացումները:

6. Լախացնել շրջմիությունների, սպառկոոպերացիայի միջշրջանային լաղաների և առևտրի շրջափանմունքների տնտեսական գործունեությունը՝ գրանց դերը ինքնամթերոմները և ապակենտրոնացած մթերոմների բնագավառում ուժեղացնելու հաշվին: Պարտավորեցնել Անդրմիությանն, սպառկոոպերացիայի և պետտուտրի հանրապետական կենտրոններին՝ գնումների աշխատանքում առաջելագույն կերպով յուրացնել ԱՍՖՆՀ հանրապետություններում արտադրվող լախսպառի ապրանքների բոլոր ֆոնդերը, և ապահովել ապրանքների միջշրջանային փոխադրումների կադմակերպումը Անդրկովկասում և հանրապետությունների ներսում: Շրջմիությունների գործունեության կարևորագույն խնդիրները պիտի լինեն. մեծաքանակ առևտուր գյուղկոոպների համար, հատալաճաքը շրջկուլտխանութների, գնումների և մթերոմների միջոցով, արտադրական գործունեյության ծավալում, ստորին առևտրական ողակի — գյուղկոոպների ղեկավարում, նրանց գործունեության հաշվառն ու վերահսկողությունը: Պարտավորեցնել ապառողական սխտեմին՝ ամար տելու մինչեվ հունիսի 15-ր շրջանութների և կուլտխանութների կադմակերպման աշխատանքը:

7. Անհրաժեշտ համարել՝ պետրանկի կողմից անմիջապես վարկավորելու վո չախկաս 30 հաղար ուրբի շրջա-

նառություն ունեցող չահալեալ գյուղկոտայններն: 50 հազար ուսուցիչ ավելի չըջանառություն ունեցող չահալեալ գյուղկոտայններն անմիջական վարկավորման անցկացնել հունիս ամսում:

8. Հաշվի առնելով, լուր արդյունաբերական բաղանդի աշխատանքը սկսուեալ անհապաղելու և, հանձնարարել Անդրբոլկովնիսին կից Ալիս. և Պաշտպ. Սորհրդին կից Փոնդերի կոմիտեի լիազորութեանը՝ վերանայել ապրանքաշարժման սխառութեմը, վերացնել ապրանքաշարժման բաղմոքականութեանը և սահմանել վոր ապրանքները մինչև ստորին կետը հասնեն վոչ ավել քան 2-3 ողակի միջոցով, վերացնել ապրանք ուղարկելու անհամապատասխանութեանը, վոր խաղրութեանին հանդիպականութեանը՝ ի հաշիվ ապրանքի տրանզիտի ուժեղացման, ընդմին պարտավորեցնելով դա տախազութեան որդաններին պատասխանատվութեան յենթարկել աշն տնտեսավարներին, վորոնք հանցավոր են սաղրանքը տրանսպորտում, բաղարներում և առևտրական պահանջներում ուղացնելու գործում, նույնպես և արդյունաբերութեան աղատողական բաղանդի աշն դեկավարներին, վորոնք չեն ապահովում ապրանքներ բերելը ժամանակին կատարումը:

9. Հանրապետութեաններին կենտրոններն ու ժողովոխորհները մի ամսվա ընթացքում պիտի վերանայեն հատա վաճառի առևտրական ցանցի դիսկոնկացիա, ապահովելով նրա ճիշտ գետեղումը, ուժեղացնելով ցանցի բաղումը քան վորական չըջաններում, քանչեններում, գյուղական հեռա վոր վալրերում, ինչպես յեղած հնարավորութեանները ողատործելով, նույնպես և նոր խանութներ, կրպակներ, պալատականեր և աշն կառուցելու հաշիվն: Բոլոր խանութները, առևտրապահանջատաշին չենքերը, վորոնք զբաղված են վորպես բնակարաններ, գրասենյակներ և ալը, Գերեք ա մըսվա ընթացքում աղատել և առևտրական գործին տրամաղել: Սոսկեղ իՍՈՂՄ Ժողկոմխորհի բոլոր նոր տնտրումներին հարկերը առևտրական գործին հատկացնելու և առևտրական չենքերի վարձակալական վճարներն իջեցնելու մասին յեղած վորոշումների կատարումը:

10. Համկոմկոտի (բ) Անդրբերկոմի և հանրապետութեաններին կենտրոններին բյուրոները պիտի իրենց հսկողութեան տակ առնեն լալնսպառի ապրանքների արտադրման աշխատանքը և ապահովեն. ա) արտադրանքի վորակի բարեյալումը, բ) արդյունաբերութեան թողարկման գների իջեցումը, գ) բոլոր արտադրական առաջադրանքների լիակատար վիրատումը՝ չուկա բաց թողնել ապրանքներ ասորտիմենտով, վորին կարիք ե զգում չուկան, դ) լալնսպառի ապրանքների արտադրութեան ընդլայնումը, տեղական արդյունաբերութեան ծավալումը, տեղական հումութի նոր տեսակների հայտնաբերումն ու դրանց գործադրումը: Մի ամսվա ժամկետում վերանայել և հաստատել տեղական և տնայնագործական արդյունաբերութեան լալնսպառի ապրանքների արտադրութեան ծավալման ալաններն աշն հաշիվ, վորպեսզի 1934 թվին արդեն լրացուցիչ կերպով լալնսպառի ապրանքներ տրվեն վոչ ալակա 25 միլիոն ուսուցիչ, ալը. թվում. տնայնագործական գրաղմոնքալին կոոպերացիալի գծով 21 միլիոն ուսուցիչ և տեղական արդյունաբերութեան գծով — 4 միլիոն ուսուցիչ: Լալնսպառի առարկաների լրացուցիչ արտադրութեան կազմակերպել ծանր արդյունաբերութեան խոշոր ձեռնարկութեաններում (Ծմիդտի անվան, «26» անվ., Կալինինի անվ. Բաթումի բարակ ցինկի գործարան և ալը) — Մոսկվայի և Լենինգրադի որինակով:

11. Պլենումը պարտավորեցնում ե բոլոր կուսակցական և խորհրդային կազմակերպութեաններին իրենց ուղարկութեան կենտրոնացնել լիովին վերացնելու Անդրբերկովկասի արդյունաբերութեան և տնայնագործական — կոոպերացիալի կողմից վատարակ ապրանքներ բաց թողնելու խալառակի վատերը: Անհրաժեշտ ե խատորեն պատժել խատանքի մեղախորներին և չուկային անհարկավոր ապրանքներ բաց թողնողներին, դրա հետ միատին աշխատանք ծավալել Անդրկովկասի հարստաղուն հումութալին հընարավորութեաններն ողտադործել չուկային լալնսպառի լրացուցիչ արտադրանք տալու համար (կարանքի արտադրութեան, հյուսվածքի, ամանեղե

նի, կառվե ամանների արտադրութիւն, կաշաքա-
րատ-բրուտադործական, մարմարյոնի, շիմաստի գործ-
վածքներ և այլն): Պլենումը մատնանշում է, վոր շրջործ
փոմների մեծամասնութիւնը 17-րդ կուսամարումարից
հետո համարյա վոչինչ չի արել տեղական արդյունաբերու-
թիւնը ծախսելու համար: Համկոմկուսի (բ) Անդրյերկո-
մը մատնանշում է, հանրապետական առանձին ձեռնարկու-
թիւնների տեղական որդաններին դանդաղ հանձնելը: Պլն-
ումը պարտավորեցնում է հանրապետութիւնների ժող-
կոմխորհներին ամենակարճ ժամանակում ախարտել այդ
աշխատանքը: Անդրթողկոմխորհին — մի ամսվա ժամկե-
տում: քննել տեղական արդյունաբերութիւն մեջ լրացու-
ցիչ կապիտալային ներդրումների հարցը Անդրկովկասում
լայնապատ ապրանքների արտադրութիւնը զարգացումը ա-
պահովելու համար:

12. Հովանութիւն տալ Համկոմկուսի (բ) Անդրյերկո-
մի բյուրոյի վոխումանը՝ քաղաքամերձ տնտեսութիւնների
աշխատանքի մասին, պարտավորեցնելով հանրապետու-
թիւնների կենտկոմներին, քաղկոմներին և շրջկոմներին ա-
պահովել այդ վորոշումների վատարումը Համկոմկուսի (բ)
Անդրյերկոմի բյուրոյի սահմանած ժամկետներում, մասնա-
վորապես. ա) դործնական միջոցառումներ նշել քաղաքա-
մերձ տնտեսութիւնների առողջացման համար և արտադրա-
կան — ֆինանսական պլաններ կազմել ամեն մի վոնյտնե-
սութիւն համար առանձին, բ) վերանայել քաղաքամերձ
տնտեսութիւնների կազմակերպման պլանները, լիկվիդա-
ցիայի յենթարկելով առանձին ձեռնարկութիւններին կից ի-
րենց չարդարեցնող քաղաքամերձ տնտեսութիւնները, վո-
րոնք կազմակերպվել են առանց բախականաչափ ֆինանսա-
կան բաղայի:

Համկոմկուսի (բ) Անդրյերկոմի պլենումը պարտավո-
րեցնում է սպասարկումի և այլ առևտրական կազմակեր-
պութիւնների ղեկավարներին, շրջկոմներին ու քաղկոմնե-
րին անպայման հասնել քաղաքամերձ տնտեսութիւնների ան-
վատարերութիւնը 1934 թվին և կատարել ապրանքային
արտադրանքի նախատեսմամբ պլանը:

13. Լայն կազմակերպել անհատական բանջարաբու-
ծութիւնը զարգացումը՝ քաղաքներով բանվորների նախա-
ձեռնութիւնն ու ինքնադործունեութիւնն այդ դործում:
Հողամասեր հատկացնել նրանց, ովքեր ցանկանում են սե-
փական աշխատանքով բանջարանոցներ դրել ձեռնարկու-
թիւններից, քնակարաններից վոչ հեռու գտնվող հողերի
վրա, մի բանվորական ընտանիքին տալով $\frac{1}{8}$ — $\frac{1}{4}$ հեկտար
հողամաս: Պարտավորեցնել հանրապետութիւնների կենտ-
կոմներին՝ քննութիւն առնել անհատական անասնապահու-
թիւն և թռչնաբուծութիւն հարցը՝ պարտավորեցնելով
բննատրատիներին և սպասարկումին արդյունաբերու-
թիւն հիմնական ճյուղերի բանվորներին մատակարարելու
խոճկորներ, վոչխարներ և այծեր: Տնայնադործական — ար-
դյունար. կոոպերացիայում և տեղական արդյունաբերու-
թիւն մեջ կազմակերպել այդբանջարադործական թեթեւ
ինվենտար արտադրելու դործը:

14. Լայնադրել կերպով կազմակերպել արդյունաբերա-
կան ապրանքների հանդիպակաժ առևտուրը կոլտնտեսային
շուկաներում: Անդրթողկոմխորհին կից Աշխ. և Պաշտ.
Սորհրդի ֆոնդերի կոմիտէի լիազորութիւնը պետք է մի
ամսվա ընթացքում հաստատի կոլտնտեսային շուկանե-
րում միջերային և արդյունաբերական ապրանքների խա-
նութիւնը ցանցի դիակլոկացիան: Արկոմկուսի (բ) կենտ-
կոմը և Հայաստանի կուսկոմի (բ) կենտկոմը պետք է ա-
պահովեն մինչև տարվա վերջը Բագու և Յերիկան քաղաք-
ներում մի — մի ծածկած շուկա կազմակերպելը և բաց
անելը, Վրաստանի կուսկոմի (բ) կենտկոմը պետք է ըս-
կրի Թիֆլիսում յերկրորդ ծածկած շուկա կառուցելը:

15. Անդրթողկոմխորհը առևտրական կազմակերպու-
թիւնների հետ միասին պետք է արդեն 1934 թվի յերկ-
րորդ կիսին ապահովի ապակենտրոնացրված միջրումների
և ինքնամիջրումների տեսակարար կշիռի զգալի աւելացու-
մը ապրանքաշրջանառութիւն մեջ՝ առանձին ուշադրու-
թիւն դարձնելով կոլտնտեսութիւնների հետ յերկրորդա-
նի պայմանագրեր կնքելու, կոլտնտեսութիւններին արտա-
դրական ողնութիւն կազմակերպելու վրա (ադրոսպա-

սարկում, ձվա - թռչնաբուծական ֆերմաների կազմակերպում, գյուղատնտեսական ինվենտարը վերանորոգելու, աղնավացեղ անասունների ձեռք բերելու գործում ոգնություն և աշխ) և ինքնադնումների կազմակերպում սպառող պահանջների համեմատ և աշխ:

16. Պարտավորեցնել առևտուր անող կազմակերպություններին ապահովել հասանելի գոյություն ունեցող ցանցի, մանավանդ մեքենայացրած ցանցի (ֆարերիկ - խոհանոց) լիակատար բեռնափորումը և կոնկրետ միջոցներ ձեռք առնել ճաշի վորակը բարելավելու, նրանց արժեքն իջեցնելու ու աստորտիմենտն ընդլայնելու համար: Սանիտարական դրության մեջ դնել ճաշարանների գոյություն ունեցող ցանցը: Հասնել ճաշի վորակի բարելավելուն, սեփական ապրանքային բազան, ընդլայնելու, խոհարարների ու սպասարկող անձնակազմի լավագույն կադրեր բնորոշելու հաշվին, բոլոր ճաշարաններն ապահովել գոյությունով, դանակներով, պատառաքաղներով և այլ ինվենտարով, իսկ սպասարկող անձնակազմը, — խալթներով և աշխ սպեց - հագուստով: Համկոմկուսի (բ) Անդրյերկուսի պլենումը պարտավորեցնում է ապառախտեմի ղեկավարներին, այլև հասարակական սննդի գործի ղեկավարներին՝ ապահովել հասարակական սննդի բոլոր կազմակերպությունների աշխատանքների լիակատար անվնասաբերությունը՝ աշխատանքի վորակական ցուցանիշների բարելավման և հասանելի արտադրանքի ինքնարժեքի իջեցման միջոցով, թույլ չտալով բարձրացնելու բաց թողնման գըները՝ պլանային ինքնարժեքի տահմանված գների դիմաց, գումարած նորմալ կուտակումը:

17. Արդելել վորեև փակ բաշխիչի բացումն՝ առանց նախապես ուսումնասիրելու նրանց հնարավորությունները և ֆինանսական բազան: Հանրապետությունների կենտկոմները և ժողկոմխորհները պետք և լիվիդացի աշխ յեթարկեն անչահարեք, իրենց չարդարացնող փակ բաշխիչները, փակ բանկոտայները և մանր քաղսպառնկեթությունները:

18. Պլենումը առևտրի և կոոպերացիայի բոլոր աշխ

տողների, քաղաքային և շրջանային կուակոմխոտների, քաղխորհրդների և ռաշխորդկոմների հատուկ ուշադրությունն է հրավիրում սպառողների կուլտուրական սպասարկումը՝ վճռականորեն բարելավելու անհրաժեշտության վրա: Թիֆլիսում և Բաքում բացված լավագույն որինակելի խանութների որինակով պետք է ամբողջ առևտրական ցանցում ապահովել իսկական մաքրություն և կարգ, գընդների հետ քաղաքավարի վերաբերմունք, ապրանքների բաց թողնելու տեխնիկայի պարզացում, բաց թողնվող սպառանքների փաթաթելը, տվյալ խանությում վաճառվող սպառանքների նմուշները ցույց տալու համար վիտրիններ կազմակերպել, ամբողջ առևտրական ցանցն ապահովել անհրաժեշտ ինվենտարով (կշեռք, դանակ և աշխ), պատասխանատվության կանչելով աշխ խանութների վարիչներին և կրպակների և լարյոկների վարիչներին, վորոնք չեն ապահովում կարգի, մաքրության և կուլտուրական խորհրդային առևտրի տարրական կանոններն իր խանութում, կըրպակում, լարյոկում:

19. Անդրժողկոմխորհը պետք է մի ամալա ժամկետում կոնկրետ միջոցառումներ նշի կրճատելու համար առևտրի շրջանառության ծախսերը, մանավանդ վարչական — կառավարչական ծախսերը, և տրանսպորտի ծախսերը: Հեռավոր կետերին ապրանք ուղարկելն եթանացնելու համար՝ կոոպերակազմակերպությունների կից տեղեկությունները պիտո — գուժ — տրանսպորտ: Լայնորեն կիրառել գյուղկոոպների և կուտնտեսությունների միջև պայմանագրեր կնքելը՝ ապրանքները փոխադրելու համար տրանսպորտ տառնալու մասին:

Նախադրուչացնել առևտրական կազմակերպությունների ղեկավարներին, վոր շրջանառության ծախսերի՝ տահմանված պլանից բարձրացման հանցավորները պատասխանատվության կյենթարկվեն, վորպես պետական միջոցների վատնողներ:

20. Հանրապետությունների կենտկոմները, բոլոր շրջանային կուս. կազմակերպությունները պետք է ամենալիստ պայքար մղեն ուղղակի և կողմնակի կերպով ապո

բինաբար առևտրից միջոցներ վերցնելու փաստերի դեմ, վոր դեռ չարունակում են տեղի ունենալ (առնչալստ վնասարեք ձեռնարկների ստիպողական կազմակերպում, մըթերքները վաճառումն արժեքից ցածր, չենքերի և ինվենտարի խլում, արտապլանային շինարարություն, միջոցների բաց առնելը՝ վորպես նվիրատվություն, զանազան մուծումներ և այլն), նման գործողությունները հանցավորներին, առանձ անձի խտրություն, յենթարկելով քրեական պատասխանատվության: Հանրապետությունների դատախազները մի ամսվա ընթացքում պետք է նային առևտրից ապուրինի կերպով միջոցները բացառնելու, բոլոր գործերը և հանցավորներին յենթարկեն քրեական պատասխանատվության, վորպես պետական միջոցների ցած ու ցրել անողներ: Հանձնարարել ԱՆՖՍՀ Ժողովուրդին կից ֆոնդերի կոմիտեյի լիազորին՝ մի ամսվա ժամկետում քննեն միջոցների այն չափազանց առումները մասին, վոր Յենտրոսայուզն է վերցնում ստորին առևտրական ողակից (գյուղկոտ) և միջնորդություն հարուցել Աշխ. և Պաշտպանության խորհրդի ֆոնդերի կոմիտեյի առաջ՝ նրանց վերանայման համար:

21. Պլենումը մատնանշում է, վոր հանրապետությունների դատախազները չեն կատարել Համկոմկուսի (բ) Անդրերկրում բյուրոյի վորոշումը՝ մի ամսում քննելու առևտրի մեջ տեղի ունեցած վատնումների և գողությունների գործերը:

Պլենումը պարտավորեցնում է հանրապետություններին դատախազներին՝ անհապաղ քննել վատնումների և գողությունների գործերը և այսուհետև մի ամսից ալելի չուլացնել նման գործերի քննությունը:

22. Համկոմկուսի (բ) Անդրերկրում բյուրոն միամսյա ժամկետում պետք է վերանայի կոոպերատիվ - առևտրական ԲՈՒՀ-երի, տեխնիկումների ծրագրերը, պրոֆիլը, ըստուգել նրանց աշխատանքը՝ գործնական միջոցներ նշելով կադրերի պատրաստման վորակը արժատապես լավացնելու համար՝ համապատասխան խորհրդային առևտրի բարձր ցած պահանջներ:

23. Համկոմկուսի (բ) Անդրերկրում պլենումը պարտավորեցնում է Անդրերկրում և հանրապետությունների կենտրոնների բյուրոներին ամենակարճ ժամկետում ավարտել առևտրական սխտեմի կուսակազմակերպության վերակառուցումը՝ կուսակցության 17-րդ համագումարի վորոշումների հիման վրա: Վերացնել առանձին կուսակազմակերպությունների կադր - կառուցվածքի և աշխատանքի մեջ յենդած աղավաղումները, ապահովել ստորին կուսորդանների աշխատանքի աշխարհի կառուցվածք պետառևտրում, կոոպերացիայում և բանմատրաթիններում, վորպեսզի նրանց ուղադրություն կենտրոնում լինեն խանութը, պահեստը, ճաշարանը, բաղան և գյուղապատկոտը:

Համկոմկուսի (բ) Անդրերկրում պլենումը հանձնարարում է հանրապետությունների կենտրոններին՝ հատուկ ուղադրություն դարձնել պետառևտրի և կոոպերացիայի ստորին կուսակազմակերպությունների սպասարկման բարելավմանը՝ չրջումների և քաղկումների կողմից: Առևտրի մեջ կուսաշխատանքն ուժեղացնելու համար 50 ղեկավար աշխատողներ (Վրաստան — 20, Աբրեջան — 20, Հայաստան — 10) կուսաշխատանքի ուղարկել կոոպերացիան և պետառևտուրը:

* * *

Համկոմկուսի (բ) Անդրերկրում պլենումը փտահ է, վոր Անդրկովկասի բուլշևիկները նոր հաջողություններ ձեռք կրեն նապրանքաշրջանառության ծավալման գործում, Անդրկովկասի աշխատավորների լայն մատնանքը մորիլկացիայի յենթարկելով՝ իրագործելու կուսակցության առաջնորդ ընկ. Ստալինի ցուցմունքները և 17-րդ համագումարի վորոշումները: «Վորպեսզի յերկրի տնտեսական կյանքը ցայտի վորպես աղբյուր, իսկ արդյունաբերությունը և գյուղական տնտեսությունը խթան ունենան իրենց արտադրանքի հետագա աման համար, պետք է ելի մի պահան ունենալ, այսինքն՝ ծավալուն ապրանքաշրջանառություն քաղաքի և գյուղի միջև, յերկրի չրջանների և մարդերի միջև, Ժողովրդական տնտեսության զանազան ճյուղերի միջև: Անհրաժեշտ է, վոր յերկրը ծածկված լի

նի ապրանքային բազաների, խանութների, վրապահների հա-
րուստ ցանցով: Անհրաժեշտ է, վրապահի այդ բազաների,
խանութների և կրպակների կանաչներով առանց կանգ առ-
նելու ապրանքները շրջանառութիւնն կատարեն արտադրու-
թյան տեղից դեպի սպառողը: Անհրաժեշտ է, վոր այդ գոր-
ծին ներդրավի են և պետական առևտրական ցանցն, և՛ կո-
ոպերատիվային առևտրական ցանցը, և՛ տեղական արդյու-
նաբերութիւնը և՛ կոյտնտեսութիւնները, և՛ մենատնտես
գյուղացիները»:

(Ստալին):

ԱՍՖԻՀ-ՈՒՄ ԱՆԱՍՆԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆԸ ԲԱՐՁՐԱՑՆԵԼՈՒ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

Հակովկուսի (բ) Անդրյերկոմի
II պլենումի փոռոմբ:

Համկոմկուսի (բ) Անդրյերկոմի պլենումը մատնանը-
չում է, վոր «մի կողմից գյուղատնտեսության անասնա-
պահական ճյուղերը խոշոր - կուլակային տարրերով հա-
գեցած լինելու և մյուս կողմից ել՝ վերակազմակերպման
տարիներում նպաստավոր հող գտած կուլակային ուժեղ ա-
գիտացիան՝ անասունները մորթելու համար», ինչպես և
կուսակցական հողային որդանների կողմից անասնապահու-
թյան ամպարիցում տարած անբավարար աշխատանքի հե-
տեվանքով, ԱՍՖԻՀ-ում զգալիորեն կրճատել է անասուն
ների զխաբանակը, վատացել է հոտի կառուցվածքը և ի-
ջել անասունների մթերատվության վորակական ցուցանիշ-
ները:

Գլխի քան.	Անասուն ների տե- սակները	ԱՍՖՀ		ՎՍՖՀ		ՀՍՖՀ		ԱՍՖՀ	
		1929 թ.	1933 թ.	1929 թ.	1933 թ.	1929 թ.	1933 թ.	1929 թ.	1933 թ.
1	Խոշոր յեղջ. անասուն.	1,462,	1,186,6	1,640,1	1,400,5	832,1	603,9	3994	3,140 9
2	Վոչխար, այծ.	2574,4	1,476,5	2,260,1	1,341,4	1,810,9	967	6,454	784 9
3	Խոզ	152	508	590,2	235	29,1	285	635	374 8
4	Զի	181,3	112	157	5,4	44,3	49,1	31,2	382,0

Զնայած կուսակցության 17-րդ համագումարում ընկ-
Ստալինի արած ցուցմունքներին, այն մասին թե «անասնա-
պահության գործն իր ձեռքը պետք է առնի ամբողջ կու-

սակցութիւնը, մեր բոլոր կուսակցական և անկուսակցական աշխատողները, ինկատի ունենալով, վոր այժմ ամասնապահութեան պրոբլեմը մույնպիսի սուաշնահերթ պրոբլեմ է հանդիսանում, ինչպիսին յերեկ արդեն հաջողութեամբ լուծված հացահատիկային պրոբլեմն էր», — այնուամենայնիւ չըջանալին կուսակցական, խորհրդային և հողային կազմակերպութիւններում դեռևս պատշաճ ուշադրութիւն չի դարձնում անասնապահութեան գործին:

Խորհրդատեսութիւնների կոյտնտեսական — ապրանքային — անասնապահական ֆերմաների աճման մեջ ունեցած նվաճումների հետ միասին (1932 թ. սկզբին յեղել է 1.533 ֆերմա, 1933 թ. վերջին՝ 2.017. անասունների թիվը յեղել է 409.570, դարձել է 559.390. 1930 թ. անասնապահական խորհրդատեսութիւններ յեղել են 7, 1934 թ. դարձել են 30), անբավարար են նրանց աշխատանքի ցուցանիշները, իսկ մի շարք չըջաններում ու խորհրդատեսութիւններում դեռևս մատղաշների մեծ կորուստ է լինում, շատ է լինում տերթների տոկոսը, անասունների ցածր մթերատու վուլթիւնը, վատ կազմակերպած պահելը և խնամելը դոստանանարութեան սպասարկման անբավարար դրուլթը և այլն:

Հողային և կուսակցական օրգանները դեռևս թույլ են տանում կոյտնտեսականների անհատական ոգտադորմման տակ յեղած անասնապահութեան վարդաքման աշխատանքը և պատշաճ ուշադրութիւն չեն դարձնում մենատնտես աշխատավորների անասնապահութիւնը վարդաքննելուն:

Անդրյերկոմը դառնում է, վոր Անդրկովկասն իր հարըստագույն բնական ռեսուրսներով, արդյան բարձրագէր արտատնտեսներով, խոտհարքներով, ձմեռային արտատնտեսներով բոլոր հնարավորութիւններն ունի բարձր արդյունավոր անասնապահական չըջան դառնալու համար: Բամբակի, թէյի, ծխախոտի, հացահատիկի և մյուս մշակույթների համար մշտնջ պայքարում ունեցած հաջողութիւնները նախադրյալներ են ստեղծել Անդրկովկասում անասնապահութեան արագ վերելքի համար, վորն իր հեր-

թին պետք է ապահովի արժեքավոր հատուկ տեխնիկական մշակույթների հետագա արմատացման գործը:

Համկոմկուսի (Բ) Անդրյերկոմի պէնումը վորոշում է:

1. 1934 թվի վերջին Անդրկովկասում հասնել խոշոր յեղջուրավոր անասունների գլխաքանակի աճը միջին թըր վով վոչ պակաս քան 9 տոկոս, գոմեշներինը՝ 7 տոկոս, ձիերինը՝ 5 տոկոս, վոչխարներինը՝ 16 տոկոս, Վրաստանում խոզերինը՝ 33-40 տոկոս, Հայաստանում 30 տոկոս, Աբքբեջանում՝ 12 տոկոս:

Հանձնարարել Համկոմկուսի (Բ) Անդրյերկոմի բոլորին՝ տահմանել անասունների գլխաքանակը խորհրդատեսութիւններում, ԿԱՅ-երում (կոյտնտեսապրանքային ֆերմաներում) առ Ա-ն հունվարի 1935 թվի. իսկ հանրապետութիւնների կենտրոններին ու ժողկոմխորհներին՝ յեղնելով յուրաքանչյուր չըջանի կոնկրետ առանձնահատկութիւններից, տահմանել հատի աճման տոկոսը, և գլխաքանակն ըստ առանձին չըջանների:

2. Կոյտնտեսային — ապրանքային ֆերմաներում յեղ խորհրդատեսութիւններում տահմանել հետեւյալ առաջադրուլթիւնները՝ վորակական ցուցանիշների գծով:

Կաքի վերաբերմամբ. — Մի կովի տարեկան կթելի միջին չափը հասցնել. ԱՍՍՀ-ում, չվիցական ու սիմենտային ցեղի մետիսներից՝ 10-ից մինչ 11 ցենտ, Ղազախի անասուններից՝ 7-3 ցենտներ, մնացած ցեղերից՝ 6-7 ցենտ: ՀՍՍՀ-ում՝ չվիցի և սիմենտայ ցեղի մետիսներից՝ 11-12 ցենտներ, Ղազախիներից՝ 8-8,5 ցենտներ, մյուսներից՝ 7-7,5 ցենտներ: ՎՍՍՀ-ում չվիցական և սիմենտայ ցեղի մետիսներից 11-12 ցենտներ, Վրաստանի լեռնային անասուններից (խեյսուրկա) 8 ցենտներ, մնացածներից 6,5 — 7 ցենտներ:

Բուրդ. — Միջին խուլվածքը հասցնել, — թուլի ցեղինը՝ 2,2 կիլոգր., բարասից՝ 1,7, մազեխից՝ 1,5, Ղարաբաղի ու Բոքախի վոչխարներից 2,5 և մերլիոս ցեղի մետիսից՝ 3,5-4 կիլոգրամ:

Բարձրացնել խոշոր յեղջուրավոր անասունների, վոչխարների, խոզերի և մյուս անասունների կենդանի քաշի,

գերության վորակական ցուցանիշները, խնամքն, պահպանությունը, կանոնավոր կազմակերպելով արածացնելն ու կերակրելը բարելավելու միջոցով:

Անդրհոլոթովկամատն ու հանրապետությունների ժողովոմատները պետք է համապատասխան ստանդարտներ մըշակեն ու սահմանեն 1935 թվի հունվարի 1-ից, յուրաքանչյուր ցեղի համար առանձին:

3. Պլենումն Անդրկուսկազմակերպության վարեւորադույն խնդիրներից մեկն է համարում 1935 թվին Անդրկովկասում կոլտնտեսականների անկուլթյան վերացումը: Այդ նպատակով դարնան ծնված 47,200 հորթերի համար պայմանագիր կնքել ու գնումներ կատարել կոլտնտեսականներից ու մենատնտեսներից (ԱՍԽՀ-ում — 16,000, ՀՍԽՀ-ում — 10,000, ՎՍԽՀ-ում — 21,200 հորթ) կոլխոզապարանքային ֆերմաներից կատարել 2,800 հորթերի գնումներ, նույնպես և խորհրդայնություններից գնել 403 հորթ 1934 թվին ծնված, 157 մատղաշ 118 յերինջ, 1447 կով՝ վոչ ուշ քան մինչև 1934 թվի հոկտեմբերի մեկը, կով չունեցող կոլտնտեսականներին հանձնելու համար:

Հանձնարարել Անդրյերկոմի բյուրոյին, մշակել անհատական ոգտագործման համար կոլտնտեսականներին խողեր, դառներ, ալծեր և այլն մատակարարելու հարցը:

50 տոկոս ավելացնել հորթեր աճեցնող կոլտնտեսականներին, աշխատորի համեմատ, տրվող կոչու կերերի չափը:

4. Կուսակցական և հողային որդաններն առանձին ուշադրություն պետք է դարձնեն անասնապահության (ալծեր, խողեր), շուտ հատուկացող ճյուղերին և թռչունների դարդացման վրա՝ կոլտնտեսականների ու մենատնտեսների անձնական ոգտագործման համար: Անդրյերկոմի պլենումը դրնում է, վոր արդեն 1934 թվին խոզապահության չրջանների կոլտնտեսային ամեն մի տնտեսութուն պետք է ունենա առնվազն մի մերուն և ամենուրեք ձու ածու հավերի թվը պետք է հասնել 10-12-ի, իսկ մեղվապահություն դարդացնելու հնարավորություն ունեցող չրջաններ

բում կազմակերպել, վոր ամեն մի կուլեկտիվ տնտեսական ունենա 2-3 մեղուի ընտանիք:

Ստեղծել կոլտնտեսություններում, վորտեղ կարելի չէ խոզաբուծութուն դարդացնել և վորտեղ խոզաբուծական կոլտնտեսային ապրանքային ֆերմա չկա, խոզապահական բներ (2-3 մերուն և մի վարազ), խոզապահությունը կոլտնտեսություններում ամրացնելու համար, այլև խոզապահական բների ծինների մի մասը հանձնել կոլտնտեսականներին ու աշխատավոր մենատնտեսներին, վոր նրանց մոտ խոզաբուծությունը դարդանա: Խոզաբուծական տրեստի խորհրդատեսություններից, վոչ ուշ քան 1934 թ. հուլիսի 15-ը հանձնել 541 մերուն և 42 վարազ՝ խոզաբուծական բներ կազմակերպելու համար:

Համկոմկուսի (բ) Անդրյերկոմը պահանջում է կուսկազմակերպություններից լուրջ ուշադրություն դարձնել նույնպես ալծապահության դարդացման՝ կոլտնտեսականների ու մենատնտեսների ոգտագործման համար, խրախուսելով այն տնտեսություններին, վորոնք բազմացնում են անդրկովկասյան լավագույն ալծերի ցեղեր, մասնավորապես մինդրելյան ալծը:

1934 թվին Արևմտյան Վրաստանում կազմակերպել մինդրելյան ալծի աղնվացեղ բուծարան և Ադրբեջանում — անդորական ալծի բուծարան:

5. Համկոմկուսի (բ) Անդրյերկոմի պլենումը պահանջում է չրջկոմներից, չրջգործկոմներից և քաղաքայիններից՝ հասնել նրան, վոր հիմնովին լավացվի բանող անասունների աճի, պահպանման ու ուղիղ ոգտագործման աշխատանքը:

Բանող անասունների աճի ու նրանց կազմը բարելավելու համար կոլտնտեսությունների համայնացած հոտի կոլտնտեսային ապրանքային ֆերմայի հալվին 1934 թվին արջառների կոնտրակտացիան հասցնել մինչև 3000 գլխի (ԱՍԽՀ — 1300, ՀՍԽՀ — 900, ՎՍԽՀ — 800) և կոլտնտեսականների ու մենատնտեսների կոնտրակտացիան՝ մինչև 52.000 գլխի (ԱՍԽՀ — 22.400, ՀՍԽՀ — 9.000, ՎՍԽՀ — 20.600):

Զիարուծությունը վարդաքանկու նպատակով գոյութիւն ունեցող ձիապրանքային 127 ֆերմաների գլխաքանահըն ուժեղացնել և ամրացնել — նրանցից ջոկելով աղնաքան հեղ ուղղութեան 16 ֆերմա (ԱՍԽՀ — 4, ՀՍԽՀ — 5, ՎՍԽՀ — 7): Յեղային ֆերմաների համար, 1934 թվին, պահել պլանային ցեղերի (անգլիական արջավաճիկների, արդենի և բարբառանի) 20 գլուխ արտադրողներ և 36 գլուխ մատակներ: Զորեպահութիւնը վարդաքանկու համար 1934 թվին, ջորեպահութեան ամենատարածված շրջաններում, կազմակերպել 14 ջորեպահական ֆերմա՝ բեռնելու և լծելու տեսակի: Հայաստանում կազմակերպել ձիադործարան ուժեղ արտադրողների գլխաքանակով՝ բաղկացած 50 գլուխից և մատակից յերամակայինից՝ 200 գլխից:

6. Յեղական դործի վարդաքանակը բացառիկ կարևորութիւն տալով, Համկոմկուսի (բ) Անդրյերկոմի պլենումը պարտաւորեցնում է հողթողկոմատներին ու կուսակազմակերպութիւններին մետոխացնելու և տեղական անասունների ցեղը բարելավելու աշխատանքը առանձին հսկողութեան տակ առնել: 1934 թվին ցեղային ֆերմաների քանակը, խոշոր յեղջուրավոր անասունների վերաբերմամբ, հասցնել ԱՍԽՀ՝ 12-ի, (չվեցարական՝ 7, Ղաղախի՝ 5), ՎՍԽՀ՝ 15-ի (չվեցական՝ 10, Վրաստանի յեռնային անասուններինը (խեփուրկա)՝ 5), ՀՍԽՀ՝ 15-ի (չվեցական՝ 11, Ղաղախի՝ 4): Վեյսարաբուծութեան վերաբերմամբ ԱՍԽՀ՝ 12 (բայրաս ցեղի 3, Թուշի—3, կարակուլի—3, մերինոսի—3), ՎՍԽՀ՝ Թուշի ցեղի 6 ֆերմա, ՀՍԽՀ՝ 10 ֆերմա բայրաս ցեղի վոչխարների, 3՝ կարակուլ վոչխարների: Խոզաբուծութեան վերաբերմամբ. — ԱՍԽՀ 3 ֆերմա, ՀՍԽՀ՝ 2, և ՎՍԽՀ՝ 5 ֆերմա, սպիտակ անգլիական ցեղի:

1934 թվին ֆերմաների ցեղային մատերյալը բարելավելու համար բերել չվեցարական ցեղի արջառներ ԱՍԽՀ՝ 130 գլուխ, ՀՍԽՀ՝ 120 գլուխ, ՎՍԽՀ 100 գլուխ, հորթեր — ԱՍԽՀ՝ 50, ՎՍԽՀ՝ 50, ՀՍԽՀ՝ 50 գլուխ: Ռամբուլ ցեղի խոյեր — ԱՍԽՀ՝ 300: Անգլիական սպիտակ ցեղի վաթաղ — ԱՍԽՀ՝ 240, ՀՍԽՀ՝ 200, ՎՍԽՀ՝ 400, անգլիական

սպիտակ ցեղի մերուն — ԱՍԽՀ՝ 50, ՀՍԽՀ՝ 50, ՎՍԽՀ՝ 100:

Հանձնարարել կուսակցութեան շրջկոմներին և շրջադոկոմներին՝ սխտեմատիկ կերպով ստուգել ցեղային ֆերմաների աշխատանքն (կադրեր, հաշվետու, զբաղեցում, ցեղ մատերյալ և այլն), ամրացնելով նրանց գոտանաւարութենով:

7. Կուսակցական և հողային որդանների կարևորագոյն ինդիքը պետք է դառնա որինակելի կերպով անցկացնել բնիթացիկ բեղմնավորման կամպանիան, ստեղծութիւննր հասցնել նվազագույն չափի և ամիսի լավացնել անասունների ցեղը: Պլենումը գտնում է, վոր հենց այս տարի ամեն մի գյուղխորհուրդ ու կոլտնտեսութիւն պետք է եզանասունների գլխաքանակն ապահովի լավագույն արտադրողներով: Ամեն մի կոլտնտեսութիւն պետք է իր պատիվը համարի ունենալ ցեղային արտադրողներ՝ իր անասնաբուծական հօտի համար: Գյուղխորհուրդները բոլոր գյուղերում մենատնտեսների ամեն մի 25-30 տնտեսութեան համար պետք է կազմակերպեն արտադրողների միացույց պահելը կամ նրա պահելը հանձնել մի տնտեսութեան՝ տալով նրան արտոնութիւններ:

Անասնապահական խորհանտեսութիւնների գիրեկտորներին՝ առանձնացնել անհրաժեշտ քանակութեամբ ցեղային արտադրողներ՝ խորհանտեսութիւնների շրջապատի կոլտնտեսութիւնների ու գյուղերի կոլտնտեսականների ու մենատնտեսականների հօտերի եզանասուններին սպասարկելու համար: Արտադրողների քանակը չատացնելու և նրանց վորակը բարելավելու համար 1934 թվին կազմակերպել լավագույն արջառների ու հովատակների ցեղուցման բաղաձուլ (ԱՍԽՀ՝ 5-100 արջառ, 200 հովատակ, ՀՍԽՀ՝ 2-850 արջառ 150 հովատակ, ՎՍԽՀ՝ 6-100 արջառ, 150 հովատակ): Անդրթողկոմխորհն ու հանրապետութիւնների ժողկոմխորհները 10-որկա ժամկետում պետք է վորոշում մշակեն արտադրողների աճեցումը խրախուսելու և խթանելու միջոցառումների մասին:

8. Անդրկովկասում անասնաբուծութեան վարդաքանկու

կարևորագույն խնդիրն է նրա կերային բազայի ընդլայնումն ու բարելավումը: Պլենումը հանձնարարում է ԱՍՖԽՀ Ժողկոմխորհին տասորյա ժամկետում վորոշել 1934 թ. խոտհարքի տարածությունը, բերքատվությունն ու ընդհանուր հարքը ըստ հանրապետությունների, ինչպես և սխրոսացման պլանը:

1935 թվին ցանովի խոտերի ցանքը ԱՍՖԽՀ հասցնել 80.000 հեկտարի, վորի համար հենց այժմ կոլտնտեսություններում ու մենագյուղացիներում սերմացու կերախոտերի համար դրադեցնել 15.840 հեկտար (ԱՍԽՀ՝ 5.300 հեկտար վիկի համար՝ 2.500 հեկտար կապույտ առավույտի համար: Վրաստանում վիկի համար՝ 1.613 հեկտար, սիսեռի՝ 1.570, կապույտ առավույտի՝ 500 հեկտար, և յերեքնուկի՝ 41 հեկտար, ՀՍԽՀ՝ վիկի—1.500 հեկտար եքսպարցեռի և կապույտ առավույտ — 2.000 հեկտար):

Պարտավորեցնել անասնապահական և հացահատիկային բոլոր խորհանտեսություններին՝ առանձնացնել խոտերի հատուկ հողամասեր սերմացուի համար այն չափերով, վոր ապահովվի սեփական պահանջը, նույնպես և մերձակա գյուղերի ու կոլտնտեսությունների պահանջը: Հողբաժինները, խորհանտեսությունների և ՄՏԿ զիլեկուորները պետք է հատուկ պահպանություն ու վերահսկողություն կազմակերպեն սերմացույի համար դրադեցրված կերախոտերի տարածությունների նկատմամբ: ԱնդրԺողկոմխորհը պետք է միջոցներ մշակի ու հրատարակի կերախոտերի սերմ հանձնելը խթանելու համար: Խնդրել ԽՍՀՄ Ժողկոմխորհին՝ կապույտ առավույտի ու յերեքնուկի սերմերի զարգացումը խթանող արտոնությունները տարածել և եքսպորցեռի վրա:

Հանձնարարել ԱՍՖԽՀ ՀողԺողկոմատին միամսյա ժամկետում մշակել և ներկայացնել ԱՍՖԽՀ Ժողկոմխորհին ի հաստատություն կերային հողամասերը հետադաշում ընդլայնելու և հետադաշում ցանքապլանություն մտցնելու պրակտիկ միջոցառումները:

9. ԱնդրհողԺողկոմատին, հանրապետությունների հող Ժողկոմատներին հետ միասին՝ մի ամիս ժամկետում մշակել միջոցառումներ՝ յեղիպիտացորենը խոզաբուծական

և ապրանքա — թռչնաբուծական շրջաններում աքմատացնելու համար (ԱՍԽՀ, ՀՍԽՀ) և աշխատանքներ կատարել անարժեք հողերը (ճահիճներ, թիվուտներ, անպեղք քնկած հողաչեքտեր և այլն) յուրացնելու համար:

ԱնդրհողԺողկոմատին և Վրաստանի հողԺողկոմատին. — Կոլխիզայի յուրացման պլանը մշակելիս՝ նախատեսել կերի համապատասխան բազայի կազմակերպում ինչպես Մինդրելիայի «Մեջկո» անասնապահների քչվող անասուններին ապահովելու, նույնպես և անասնաբուծության վաղահաս ճյուղերի և խոշոր յեղջյուրավոր անասունների զարգացման համար:

10. Սկսած ընթացիկ տարվանից, միշտ քաղերիներ ընթացքում (3-4 տարի) ամառային և ձմեռային արոտավայրերն ամրացնել, կոլտնտեսություններին, կոլտնտեսային ապրանքային ֆերմաներին և գյուղխորհուրդներին, սահմանելով միաժամանակ ոգտվողների համար ագրո-գո-ոանասնաբուծարոտային կանոններ, կազմակերպելով ընթացիկ տարում, իսկ արոտավայրերի և խոտհարքներ լավացման աշխատանքները (քարեր ժողովելը, պայքար մոլախոտերի և վնասակար բուսականության դեմ, ջուր տալու տեղեր պատրաստելու և այլն):

Հանրապետությունների Ժողկոմխորհներին. — վերականգնել 1934 թվին աչնանա — գարնանային անցողիկ վոչխարի արոտատեղերի համար անհրաժեշտ տարածություններ (այժմ հերկված), նույնպես և խոտհարքներ և արոտավայրեր: Առաջարկել ԱնդրհողԺողկոմատին ներկայացնել 1934 թ. աչնանացանի պլանը անցողիկ արոտատեղերի վերականգնման հաշվառումով: Հանրապետություններին հողԺողկոմատներին. — ապահովել խոտի անձեռնմխելի ապահովագրական ֆոնդ տեղծելով վոչխարների ձմեռելու տեղերում: Հարց դնել ԽՍՀՄ Ժողկոմխորհի առաջ արոտավայրերի վարձկալության վճարումների բոլոր յեղաժուտները թողնել արոտավայրերը լավացնելու աշխատանքների համար:

11. ԱնդրհողԺողկոմատին և հանրապետությունների հողԺողկոմատներին և անասուններ քչելու ճանապարհներին

չըջանների չըջործկումներին և չըջկումներին. — լիովին կարգի բերել (կամոպրջները, պարարտացնելու տարածությունները ջուր տալու տեղերը) անասունները քշելու հետեվյալ ճանապարհները. Յեվլախ — Շուշի — Լիսադորսկ-Քիրս — Իստի — Սու. Յեվլախ — Թարթառ — Վանկլու-Քըր դըստան. Սամուխ — Դյանջա — Դաստաֆյուր — Սաչ — Բուլախ — Մոսալտար. Ղազար — Դիլիջան — Միսիխանա. Շիրակի — Թիֆլիս — Մանգլիս — Բոգոտանովկա — Ախալքարակ:

1934 թվին ավարտել Մթա — Տուշետի (ՎՍՍՀ) Զաքաթալա — Կախի (ՍՍՍՀ) ճանապարհների կառուցումը, նոր արտադրանք մասիվներ յուրացնելու համար:

Վրաստանի ժողովուրդին — կազմակերպել Դուշետ — Թիոնետի ճանապարհի հետախուզական աշխատանքները:

12. Մասնանշելով անասնաբուժական շենքերի կառուցման անբավարար ընթացքը կոտնտեսություններում և խորհրդատեսություններում, ինչպես և չըջանային զոռանասնաբուժական հիմնարկություններինը (զոռկայաններ, չըջանասնահիմնարկանդանոցներ, պահպանման — կարանտինային կայաններ, ամբուլատորիաներ), սրենումն առաջարկում է Անդրհոգժողովմատին և հանրապետությունների հոգժողկոմատներին, կոտակցության չըջկումներին, չըջործկումներին՝ միջոցներ ձեռք առնելու այն արագացնելու և լավացնելու համար, ապահովել շինարարությունը նախագծերով, ժամանակին ընտրելով և հատկացնելով տեղեր, ամենուրյա հսկողությամբ և տեխնիկական ղեկավարությամբ, գլուխ բերելով տեղական շինանյութերի առավելագույն ոգտագործումը՝ կառուցման համար:

Անդրյերկովի բյուրոյին. — մինչև 1934 թվի վերջը քոննել և հաստատել շինարարության պլանը և նշել միջոցառումներ՝ ղեկիցիտային շինանյութերով նրան ապահովելու համար:

13. Անասնապահության վերելքը պահանջում է վճատ կան կերպով ուժեղացնել պալքուրն անասունների համաճարակի զեմ և անասնաբուժա — պրոֆիլակտիկ աշխատանքների կազմակերպում: Սակայն անասնաբուժության մեջ տե

ղի ունեցած վնասարարության փաստերի, նույնպես և հոդային մարմինների անբավարար աշխատանքի հետեվյալքով, դեռևս տեղի ունի անասունների անասնաբուժական վատ սպասարկում: Պլենումն առաջարկում է հանրապետությունների կենտկոմներին և հոգժողովմատներին՝ 1934 — 1935 տարվա ընթացքում, լիովին համարել չըջանները և խոչոր կոտնտեսական ֆեմաները՝ անասնաբուժներով և կրտսեր անասնաբուժական անձնակազմով: Հոգժողովմատների ոպերատիվ քիտոգության տակ առնել անասունների առանձին տեսակների հիմնական հիվանդությունները (վոչխարների ծաղիկը, խոզերի ժանտախտը, ապ, սիրիբախտը, ինֆեկցիոն վիժեցում, մատղանների հիվանդություններն և այլն), գործադրելով ծախսույն միջոցառումներ նրանց կանխելու համար: Ստուգել պահպանման կարանտինային կայանների անասնաբուժական անձնակազմը, համարելով նրանց վորակավոր բուժկադրերով և լավացնելով աշխատանքը:

Կազմակերպել Տարախմելայի կենսաբանական կոմբինատում անհրաժեշտ քանակությամբ պրեպարատների արտադրությունը (չիճուկներ խոզերի և խոչոր յեղջուրավոր անասունների ժանտախտի դեմ և այլն) անասունների համաճարակները կանխելու աշխատանքների համար, նշելով 1935 թ. պլաններում բիոկոմբինատի վերակառուցումը քոչլախումն ու աշխատանքի լավացումը:

14. Համկոմկուսի (բ) Անդրյերկովի սրենումը նշում է, վոր հաճախ անասնապահության վերելքի մասին, քոչ — հանուր խոսակցություններ ունենալուց, բացակայում և գլխաքանակի լավագույն պահպանումը, ինամբը և գլխաքանակի կերակրումն ապահովող տարրական անասնաբուժական միջոցառումներ անցկացնելու կոնկրետ աշխատանքը: Մի շարք խորհրդատեսություններում և կոտնտեսություններում չկա տարրական հոգատարություն, դեպի կոտնտեսություններում անասնանոցներում, կոխանոցներում, խոզանոցներում, վոչխարանոցներում դեռևս տեղի ունի անթույլատրելի հակասանիտարիա, անասունները մաքուր պահելու համար չկա տարրական հոգատարություն, դեպի

կոլտնտեսություն և խորհրդային տնտեսություն անասունները խնամքոտ վերաբերմունք: Համկոմկուսի (բ) Անդրյերկոմի պլենումը պահանջում է չրջկոմներին, քաղբաժիններին և հողմարմիններին՝ կազմակերպել և գլխավորել կոլտնտեսական անասնապահության լավագույն մարդկանց պաշարը հանուն անասնապահության նոր սոցիալիստական կոլտուրայի (չենքերի և անասունների սիստեմատիկաբար մաքրելը, չենքերի ողափոխությունը և ախտահանումը, ախտները լվանալը, անասնաբուժական դեղատներ ձեռք բերելը, մատղաշների առողջապահիկ պաշտպանումը, կերակրելու կանոնների և նորմաների պահպանումը և այլն), հանրապետություններ ժողկոմխորհներին — սահմանել որենքի կարգով անասնապահության նկատմամբ մի շարք ագրոկանոններ և դատական պատասխանատվություն՝ նրանց չկատարելու համար: Պարտադրել կոլտնտեսական ապրանքային ֆերմաների աշխատակիցներին (բրիգադիր, կիժող, հորթսպան, անասնապահ), սերիալետի գոտեխմինիումին, և 1934 թ. հոկտեմբեր — դեկտեմբերին վոչ ուչ սոցտեխնություն տալ զոովետմինիումին: Զիու, սիլոսի, մատղաշների և այլնի շեֆ հանգիսացող կոմյերիտական կազմակերպություններ պետք է ցույց տան անասնապահության բարձր կոլտուրայի կազմակերպման որինակ և նրա վերելքը կազմակերպելու աշխատանքի նմուշներ:

15. Նշելով հողային մարմինների վերակառուցման թույլ բնթացքը և չրջգործկոմների հողբաժիններին կից անասնակոտորների, և տեղամասերի անասնաբուժական ցանցի կազմակերպման ձգձգումը, Անդրյերկոմի պլենումն առաջարկում է հանրապետությունների կենտրոններին՝ հուլիսի 1-ին վոչ ուչ վերջացնել անասնապահության սեկտորների և չրջանների տեղամասերում զոոցանցի կազմակերպումը բոլոր չրջաններում, նույնպես և վերանայել անասնապահական չրջանների չրջանային հողբաժինների և բոլոր չրջաններում անասնապահական սեկտորների դեկադար աշխատակիցների կազմը՝ ստուգված կուսակցական և խորհրդային աշխատակիցներով, նրանց ամրացնելու տեսան-

կյունով, վորոնք գործնականում բնգունակ են կենսագործելու կուսակցության 17-րդ համագումարի վորոշումներն անասնապահության մասին: Մորիլիզացիայի յենթարկել 50 մարդուց վոչ պակաս (այդ թվում Ադրբեջանում՝ 18, Վրաստանում՝ 18 և Հայաստանում՝ 14) խոչոր աշխատողներ և Անդրկովկասյան ու հանրապետական բարձրագույն գյուղատնտեսական կոմունիստական դպրոցները 1934 թ. ավարտողների 50 տոկոսը անասնապահական չրջանները, ՄՏԿ և խորհրդային յունները աշխատանքի ուղարկելու համար: Մինչև ոգոստոսի 1-ն ուղարկել կենտրոնական ապրանքներից և իրենց մասնագիտությամբ չաշխատողներից չրջաններում աշխատելու՝ ԱՍՍՀ-ում զոոտեխնիկներ 15, անասնաբուժներ և անասնաբուժակներ՝ 25, ՎՍՍՀ-ում զոոտեխնիկներ՝ 15, անասնաբուժեր և անասնաբուժակներ՝ 20, ՀՍՍՀ-ում զոոտեխնիկներ՝ 10, անասնաբուժեր և անասնաբուժակներ՝ 15: 1934 թվին անասնաբուժական ինտիտուտները /և հանրապետությունների գյուղատնտեսական ինտիտուտների ֆակուլտետները, անասնապահական և անասնագոտեխնիկումներն ավարտողների վողջ կոնտիդենտն անմիջականորեն ուղարկել աշխատելու կոլտնտեսական ապրանքային ֆերմաներն ու խորհրդային տնտեսությունները, չթողնելով, վոր նրանք նստել ապրանքներում: Սահմանել, վոր չրջաններում աշխատող զոոտեխնիկներ անմիջականորեն ամրացված աշխատավարձը ցածր չպիտի լինի կենտրոնական ապրանքներում աշխատող մասնագետների աշխատավարձից:

16. Համկոմկուսի (բ) Անդրյերկոմի պլենումը պարտադրում է չրջկոմիտեների քարտուղարներին և չրջգործկոմների նախագահներին՝ ցույց տալ զոոտնտեսական անձնակազմին ամեն մի տեսակի ոգնություն աշխատանքում, վճռականորեն վերացնելով նրան սխալ ոգտագործելու բոլոր փորձերը (արտադրությունից կտրելը, կանցելյարչիկայով բեռնավորելը և այլն): Կուսակցական և խորհրդային մարմինները պիտի ստեղծեն զոոտեխնիկների և անասնաբուժական աշխատակիցների համար՝ չրջաններում աշխատելու բոլոր պայմանները՝ (փոխադրություն

միջոցներ, աշխատավարձը ժամանակին տալը, մատակարարում և այլն) և բարձրացնեն նրանց արտադրական արտադրությունն ու բոլոր զոտեխնիկական և անասնաբուժական միջոցառումները ժամանակին կատարելու պատասխանատվությունը: Հանձնարարել Անդրեյերկովի բյուրոյին և Անդրեյերկովի խորհրին՝ մշակել զոտանասնաբուժական անձնակազմի մատակարարումը լավացնելու հարցը:

17. Համկոմկուսի (բ) Անդրեյերկովի պլենումը անբավարար և համարում ԱՍՖՈՀ անասնապահություն գիտահետազոտական աշխատանքի գերույթը, վեր արահանայտվում և գիտական աշխատանքն անասնապահություն գերազանցման հերթական կոնկրետ խնդիրներից կտրականապես հետ մնալու մեջ: Գիտատ — հետախուզական աշխատանքն արտադրությունը մոտեցնելու և նրա լավացման համար վերականգնել Անդրեյերկովի անասնապահական գիտական ինստիտուտը և ստեղծել հանրապետություններում ինքնուրույն անասնապահություն կոմպլեքսային գիտատ — հետազոտական ինստիտուտներ: Գիտատ — հետազոտական կարմակերպությունների ամբողջ աշխատանքը պետք է յենթարկված լինի մատղաշների պահպանման և ճիշտ դաստիարակելու կոնկրետ խնդիրներին, գլխաբանակի աճին, անասունների առանձին տեսակների վորակական հատկանիշներին (ցեղի լավացման, կաթնատվությունը բարձրացնելու, բուրդը խուզելու և այլն):

18. Անդրեյերկովի պլենումը նշում է, վոր մի շարք շրջաններում տեղի ունի ապրանքային բնույթ չունեցող կոլտնտեսական ապրանքային ֆերմաների կազմակերպում, առանց նրանց բավարար չափով ստուգելու: Չնայած մատնանշած ֆերմաները հայտնաբերելու և գրանցումից հանելու մասին մի քանի անգամ յեղած ցուցմունքներին, այդ աշխատանքն անցնում է անբավարար: Համկոմկուսի (բ) Անդրեյերկովի պլենումը պարտադրում է շրջկոմների քարտուղարներին, շրջգործկոմների նախագահներին և քաղաքապետների պետերին ամենակարճ ժամկետում ավարտել այդ աշխատանքը և հետագայում ապրանքային ֆեր-

մաների գրանցումը թույլատրել միայն նրանցից յուրաքանչյուրի մանրամասներն ստուգելուց հետո:

19. Հանձնարարել շրջկոմներին և ՄՏԿ ու խորհատես սուբյուկտների քաղաքապետներին՝ մանրամասներն վերանայել խորհատես սուբյուկտների անասնապահական բրիգադներին և կոլտնտեսական ապրանքային ֆերմաների աշխատակիցների կազմը, (ֆերմաների վարիչներ, կիթոններ, հովիվներ, հորթարածներ և այլն) համալրելով նրանց՝ անասունների իդուլը, հողատար խնամքն ապահովելու ընդունակ կադրերով: Ստուգել կուսակցական և կոմյերկտական ուժերի դասավորումը խորհատես սուբյուկտների անասնապահական բրիգադներում և կոլտնտես — ապրանքային ֆերմաներում, արտադրություն ուղարկելով լավագույն կոմունիստներին և կոմյերկտականներին՝ անմիջապես անասնանոց և հորթանոց, դարձնելով անասնապահություն վերելքի աշխատանքը յուրաքանչյուր կոմունիստի և կոմյերկտականի պատվի գործը:

20. Հասարակական վերահսկողություն կազմակերպման համար սլոլխորհուրդներին կից ստեղծել զոտանասնաբուժխորհուրդների ինստիտուտ (20-25 մենատնտեսներին մեկ զոտանասնաբուժիկադոր): Ձոտանասնաբուժիկադորները հանդիսանում են սլոլխորհուրդների ներկայացուցիչներ՝ իրանց ամբողջած տնտեսություններում և կազմակերպում են իրենց տեղամասում անասնապահություն վերելքի և ամբողջման աշխատանքները:

Կազմակերպել բոլոր կոլտնտեսություններին կից վորձված, անասնապահությունը սիրող և իմացող կոլտնտեսականներից և կոլտնտեսուհիներից անասնապահություն վորակի տեսչություններ, սահմանելով, վոր աշխուրբը գնահատելն ու հաշվելը, բնական և պարարտարումներին ալլ տեսակները, նույնպես և տուգանքներ ու ալլ տուգանքներ գնելը պետք է կատարվեն այդ տեսչությունների յեղարկացությամբ:

21. Պլենումը կուսակցության շրջկոմների և ՄՏԿ ու խորհատես սուբյուկտների քաղաքապետների հատուկ ուղարկություն և հրավիրում անասնապահական կոլտնտեսություն-

ներում աշխատանքի կազմակերպման վրա և առաջարկում ե. ամբաստանել անասնապահական բրիգադները, վերացնել գլխավորելու թյունը, հոսունությունը, աշխատանքի վճարման համարանքը, մտցնել անհատական գործարքայնություն, աշխատանքի վճարումն ուղղակի կախման մեջ դնելով բրիգադարի և յուրաքանչյուր առանձին կոլտնտեսականի աշխատանքի քանակական և փորձական ցուցանիշները:

Լաշնորեն արմատացնել դրամական պարգևատրման պրակտիկան այն կոլտնտեսականների նկատմամբ, վորոնք անասնապահություն համար մղվող պայքարում լավագույն որինակներ են ցույց տալիս, կիրառելով տուգանքի և պատժի այլ միջոցներ այն կոլտնտեսականների նկատմամբ, վորոնք իրենց վատ աշխատանքով վնաս են հասցնում անասնապահությանը:

22. Կլիմայական պայմանների կապակցությամբ կայուն հացահատիկային բաղադրով չափահասովված լեռնային և նախալեռնային շրջաններում (յենթալպյան և ալպյան գոտի) կաթնատու անասնապահությունն արադուլթյամբ զարգացնելու համար, ինչպես և ըվեցարական պանիր արտադրելու գործում նրանց նշանակությունը հաշվի առնելով, հանձնարարել Համկոմկուսի (բ) Անդրյերկոմի բյուրոյին, այդ շրջանների անասնապահությունը և հացահատիկների մշակումով չգրադվող տեղափոխել վոչխարաբուծական շրջանները պարենային հացահատիկով և համակենտրոնացված կերանյութով արտադրականապես չահադրվելու վերաբերյալ հատուկ միջոցառումներ մշակել:

23. Պլենումն անհրաժեշտ է գտնում յուզ և պանիր պատրաստող գործարանների աշխատանքը վերակառուցել այն հաշվով, վոր նրանք իրենց հումուլթային բաղադրի և իրենց գործունեությունը շրջանների կուլտուրական ամենաարդյունավետ կաթնատնտեսական անասնապահություն իսկական կազմակերպիչները դառնան: Անհրաժեշտ է վերջ տալ գործարանները բնդունելության և սպառման նեղ ֆունկցիաների շրջանակներում փակվելու պրակտիկային:

Յուզի և պանրի գործարանները պետք է իրենց գործունեությունը շրջանում լաշնորեն կազմակերպեն անասնապահ — անասնաբուժական գիտելիքների պրոպագանդան, և գործնականորեն մասնակցեն անասնապահական վերելքի համար հողային որդանների և կոլտնտեսությունների կողմից ացկացվող միջոցառումներին (բեղմնավորման կետերի կազմակերպում, կերային խոտերի սերմերի մատակարարում և ալյն): Անդրժողովորդսը պետք է միջոցներ նշի յուզ — պանիր գործարանների տեխնիկական սարքավորումը ուժեղացնելու համար (տարա, տրանսպորտ, ինվենտար և ալյն), ինչպես և անասնամթերումների պարտքի հարցը քննի և միջոցներ ձեռք առնի այն վերացնելու:

Վորպես վորձ՝ 1934 թվին, յուրաքանչյուր հանրապետությունում կազմակերպել անասնապահական մեքենական գոտետեխկայն, ՄՏԿ որինակով, կենտրոնացնելով նրանում անասնապահության պայմաններին հարմար յեկող վորոշ գոտու անասնապահական կոլտնտեսությունների արտադրական — կազմակերպչական ազրոանաբուժական սպասարկում:

24. Հանձնարարարել Անդրյերկոմի բյուրոյին՝ առանձնապես մշակել անասնապահական խորհտնտեսությունների ղեկավարություն, ինչպես և նրանց ամբապնդման և առողջացնելու միջոցառումների հարցը:

25. Նշելով անասնապահություն վիճակագրության անբավարար դրուլթյունը, պարտավորեցնել հանրապետությունների կենտկոմներին և կուսակցության շրջկոմներին՝ Համկոմկուսի (բ) Կենտկոմի մայիսի 16-ի վորոշման հիման վրա, մի ամալա ժամկետում աշխատողների անձնակազմը, հատկապես ժողովրդա — տնտեսական հաշվառման աշխատողների անձնակազմը, հատկապես վորակյալ, քաղաքականապես ստուգված աշխատողներով, վորոնք բնդունակ լինեն գյուղատնտեսության քարդացման ցուցանիշների հաշվառքի գործն ընդհանրապես և անասնապահությունն առանձնապես, պատշաճ բարձրություն վրա դնելու: Ժողովրդա — տնտեսական հաշ

վառման Անդրկովկասյան վարչութիւնը պետք է կազմակերպի անասնապահական տնտեսութեան զարգացման առանձին պրոցեսների հաշվառըը:

26. Անասնապահութեան զարգացման վերաբերյալ 17-րդ համաշխարհային կոնսակցութեան առաջնորդ ընկ. Ստալինի կողմից դրված խնդիրներն Անդրկովկասի բոլշևիկներին պահանջում են դյուղատնտեսութեան աշխատանքի մեջ ամբողջ աշխատանքի վորակի վճարական բարելաւում, Անդրկովկասի հանրապետութիւնների շրջանների (անասնապահական, բամբակային, թեյի, հացահատիկային) յուրաքանչյուր առանձին խմբի անասնապահութեան զարգացման առանձնահատկութիւնից բղխող սկզբնական խնդիրները ղեկավարութեամբ ընդգրկելու հմտութիւն: Անդրերկրի սլեյնումն Արքեպանի և Վրաստանի կոնսակցական պրոցեսների առաջ խոշոր արդիւնաւետ անասնապահութեան, արդիւնաբերական վոլխարարութեան զարգացման և բամբակադործութեան, թեյի, մերձարեւադարձային ժշակութիւնների, պտղարծութեան ու խաղողարծութեան զարգացումն անասնապահութեան վերելքի խնդիրների հետ հմտորեն զուգորդելու խնդիրն է դնում, իսկ Հայաստանի կոնսակցական պրոցեսների առաջ՝ կաթնատու անասնապահութեան զարգացման խնդիրն է դնում, վորպէս յերկրի դյուղատնտեսութեան հիմնական ճյուղերից մեկը:

* * *

Համկոմկուսի (բ) Անդրերկրի պլենումը համոզւած է, վոր Անդրկովկասի բոլշևիկները և բոլոր աշխատողները, կոնսակցական և անկոնսակցական, անասնապահութեան դործն իրենց ձեռքն առնելով, ախրապետելով նրա տեխնիկայի մանրամասնութիւններին, կազմակերպելով մասսաների տտեղծադործական նախաձեռնութիւնը, ամբացնելով կոլտնտեսութիւններն ու խորհտնտեսութիւնները կազմակերպւալա — տնտեսական և քաղաքական տեսակետից, ծաւալելով պայքարը կոնսակցութեան դժիժումների և կոլաիւնութեան քայքայիչ աշխատանքի դեմ — մարտականորեն կրծվեն կոնսակցութեան առաջնորդ ընկ. Ստալինի ցուցմունքները իրացնելուն, բոլշևիկյան աշխատանք

քի որինակներ ցույց կտան և կհասնեն այն բանին, վոր 1934 թիւն ԱՍՖՍՀ-ում անասնապահութեան վերելքի մեջ բեկման տարի կդառնա, իսկ 2-3 տարւալ ընթացքում Անդրերկրի վոր, կոլտնտեսական, խխտ բարձր արդիւնաւետ սոցիալիստական անասնապահութեան յերկր կդառնա:

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0188326

30 Կոպ.

1104

**ПОСТАНОВЛЕНИЕ II ПЛЕНУМА
ЗКН ВКП (б)**

**ПАРТИЗДАТ
Баку — 1934**